

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 97. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ara: 12 fillér

Kastélyt

és földet adományozott a pécsi püspök népfőiskolái célokra olyan bőkezű kedvvel, hogy méltán figyelt fel az ország erre a nemes cselekedetre. Az a birtok, az a kastély szebb és nemesebb céllal szolgálhatott volna, mint azt, amire az adományozó jó kedvében adta. A népnek a népért folyó roppant harcban.

Az, aki gyorsan ad, kétszer ad.

Es az, aki jól ad, ezerszerre többet ad, mint az, aki csak azért ad, hogy ezen is túlessék. Ma, amikor minden és mindenki egyetlen egyet kíván szolgálni azt, hogy minél tökéletesebb, minél műveltebb legyen országunk népe, akkor nem beszédre, de a tettekre van szükség.

Hiábavaló minden szó, ha a szép szavakat nem követik a tettek.

Es azok a tettek a legbeszédesebbek, melyek áldozatot követelnek attól, aki adakozó kedvében jó példával jár elől. Már Széchenyi, a legnagyobb magyar megmondotta, hogy csak akkor tesszünk a honért, ha a szavak helyett cselekedetek igazolják, hogy valóban áldozatos lélekkel tudunk szolgálni is a köztért. Egy ilyen pillanata adta azt a nagy és példátlan áldozatot jelentő cselekedetet, mely egy évi jövedelmét fordította olyan intézmény céljára, melynek feladata a magyar nyelv szolgálata.

Ebben az országban mindig éltek áldozatos lelkek, de talán soha olyan nagy szükség nem volt rájuk, mint napjainkban. Azok, akik Isten és a sors kegyéből minden földi jóban dúsulhatnak, érezzék meg a pécsi püspök tettében az idők jelét. Lássák meg, hogy így kell, mert csak így lehet ma cselekedni, harcolni és eredményesen szembeállni a rettentő áramlatokkal szemben, melyek Isten és haza ellen törnek.

A legszebb szavak is elkopnak, azoknak nincs többé jelentő értéke, de az ilyen tettek behízonnyítják, hogy itt a szavak mögött a szív szólal meg és a lélek sarkal a tettekre.

A magyar nép kétségkívül most éli reneszánszát.

Ez a megújulás csak akkor lesz sikeres, ha méltó formában történik meg, ennek méltó formája az, hogy megérezzük az illetékesek, hogy a példa hat, hogy a példát követik mások is, hogy a példán keresztül fellátható nemzeti hit akár a sziklahegyeket is elmozdítja alkalmas időkben. A falu népe ott áll örök tartalék erőként a nemzet mögött, ezt a tartalékot meg kell menteni, át kell menteni a jövőnk számára, mert csak akkor biztosítjuk az új ezredévet valóban.

Akkor, amikor egymás után nyílnak a népfőiskolák s nyílnak a hivatalos iskolák és intézetek csak azért, hogy mindig többet és többet tudjon népünk, akkor mi nem féljük ezt a tartalékot, mely nagyobb veszedelmek idejében, sőt korában is átmentette, már ezt az országot a jövőnk számára. A török járom és szörnyű megpróbáltatás nehezebb volt, veszélyesebb volt, de a népi erők mint a ésonkig levágott fatörzsek újra, meg újra hajítottak és hogy ma magyar él a Kárpát medencében, azt egyedül és kizárólag ezeknek a megcsontolt magyar fáknek, a magyar vidék fiainak köszönhetjük.

Debrecenre kedvező változásokat hoz a májusi menetrend

Rómában erélyesen cáfolják külön-békekötés szándékáról terjesztett álhíreket

Laval szerint Németország ellenségeinek győzelme a bolsevizmus bevezetését jelentené egész Európában, ezért Franciaországnak is elővigyázatossági rendszabályokhoz kell nyulni

Roosevelt támadással fenyegeti Európát és Japánt

Megtorló német repülő-támadás York ellen, az angolok Kieft bombázták

Teljes erővel tombol a nyugati légi háború, a tavasz beálltával élénkülnek a löbbi harcok. Ugyanekkor eleve hihetetlenül hangzanak egyes híresztelések, melyeket angolszász részről röpitenek világgá.

Ezekkel kapcsolatban a Német Távirati Irodának alábbi római jelentése:

„Bizonyos angol és amerikai hírszolgálati irodák olyan híreket terjesztettek, hogy állítólag olasz részről külön békekötésen fáradoznak. E híreszteléseknél olyan méterkedésekről van szó — állapítja meg az olasz Stefani iroda — amelyek Angliának és Amerikának azt a szándékát igyekeznek elrejtetni, hogy mindenáron ilyen megoldásra jussanak. Az angolszász hatalmaknak azonban tisztában kellene lenniük azzal — hangsúlyozza a Stefani —, hogy Olaszország szabad akaratából lépett a háborúba és ma jobban, mint valaha el van határozva arra, hogy a háborút addig folytatja, amíg teljes győzelmet nem arat a demokráciának a zsidósággal és bolsevizmussal való szövetsége fölött. (MTI.)

GAYDA OLASZ KÖZIRÓ

a Giornale d'Italia-ban azt írja, hogy a világ hatalmas hadiesemények küszöbén áll. Hitler beszéde ezeknek ünnepélyes nyitányul szolgál. Az elkövetkezendő hetek közvetlen célja a szovjettel való végleges leszámolás. Hitler vezér és kancellárnak ebben az irányban kifejezett bizakodását olasz részről is teljes mértékben osztják, bár tisztában vannak a legküzdendő nehézségekkel. A bizakodásra annál is inkább megvan az alap, mert 1941-42 telén már túljutottunk a megpróbáltatásokon. Ez volt a háború forduló-pontja — írja Gayda.

MIT MONDOTT LAVAL

AZ AMERIKAI NAGYKÖVETNEK

Vichyből származó Német TI jelentés szerint Laval kormányelnök megbeszélést folytatott az Egyesült Államok nagykövetségével. Laval kormány-nyilatkozata szellemében válaszolt politikai állásfoglalását a jelenlegi nemzetközi kérdések tekintetében. Laval

— mint hírlík — nyomatékosan hangsúlyozta az amerikai nagykövet előtt, hogy feltétlenül hisz Németország győzelmében és ezért, minthogy azt egész politikai pályafutása során is tette, elengedhetetlennek tartja a Németországgal való politikai együttműködést. Rámutatott arra is, hogy Németország ellenségeinek győzelme a bolsevizmus bevezetését jelentené egész Európában és ezért Franciaországnak ennek megfelelő elővigyázatossági rendszabályokat kell alkalmazni. Az Egyesült Államoknak a francia birodalommal szemben követelt különböző lútkapásaival kapcsolatban Laval ráért arra, hogy Franciaország bárhol, hol módjában áll, meg fogja védeni gyarmatbirodalmát. Laval ezenkívül állítólag utalt a francia emigránsoknak, valamint azoknak a zsidóknak tevékenységére, akik egyellen céljukat abban látják, hogy megzavarják az észak-amerikai-francia viszonyt. Ezek az elemek — hangoztatta Laval — feltevések részben azért, hogy az Egyesült Államok kormánya bíráltságtalan magatartást tanúsított Franciaország iránt. (MTI.)

ROOSEVELT RADIÓBESZÉDE

Min a Német TI ismerteti washingtoni jelentés szerint Roosevelt elnök kedden este rádióbeszédet intézett az Egyesült Államok népéhez. Szükségesnek mondotta a gazdasági élet minden erejének megfeszítését a háborús termelés fokozása érdekében, majd felsorolta, hogy mindenütt vannak a világban észak-amerikai hadihajók és csapatok. Roosevelt a továbbiakban kijelentette, hogy a szövetséges nemzetek „ha szüksége mutatkozik” intézkedéseket tesznek annak megakadályozására, hogy francia birtokokat bárhol a világon a tengely katonai céljaira használják fel. Az Egyesült Államok repülőgépei — mondotta az elnök — ma hozzájárulnak a francia gyarmatok megvédéséhez és nemcsak az Egyesült Államok repülőgépei az európai földrészen „felszabadításáért” is harcolni fognak. Minden okunk meg van annak feltételezésére — mondotta Roosevelt —, hogy a japánok előretörése dél felé megállott. Ausztrália

Ujzéländ s még néhány más terület lesz a kiinduló pontja a támadó fellepésnek. Függetlenül attól, milyen mésszire halad előre a japán előrenyomulás, megtalálják majd az eszközöket és módokat — hangoztatta Roosevelt —, hogy Csangkajsek seregének repülőgépeket, s főszeret szállítsanak. A pénzhígítás leközdöségé irányuló programjáról Roosevelt kijelentette, hogy ez az intézkedés az Egyesült Államok minden polgárát érinteni fogja. Roosevelt ezután dicsérete az állítólagos brit „hőslességet”, majd így fejezte be beszédét:

— Az Egyesült Államok háborús erőfeszítéseit nem szabad „egy maroknyi krakélereskedő árulóknak” veszélyeztetni. (MTI.)

A londoni Reuter iroda tengerészeti szakmunkatársai megjegyzéseket tettek Roosevelt rádióbeszédéhez. Az a közlés — mondja a szakító —, hogy az amerikai hadihajók most a Földközi-tengeren is működnek, „a háború legjobban óvott tengerészeti hadititkáról rántja le a leplet”. Pearl Harbour óta az amerikai hajóhad különböző egységeiről említés sem történt. „Nagy Utek” vette körül azt a kérdést, hogyan használták fel őket az elmúlt öt hónap alatt.

OLASZ VÉLEMÉNY

ROOSEVELT KIJELENTESEIRŐL

Az olasz lapok megemlítik, hogy Roosevelt legutóbbi beszédében azt a leleplezést tette, hogy a földközítengeri hadműveletekben amerikai hajók is részt vesznek és hangoztatta, hogy a földközítengeri helyzetnek a legnagyobb figyelmet szenteli. Olasz részről — jegyzi meg ezzel kapcsolatban a Giornale d'Italia — nem becsülik le a földközítengeri hadműveletekben való amerikai részvétel esetleges jövőbeni jelentőségét. Mindamellett megállapítják, hogy ez a részvétel mindezülig nem okozott gondot a tengelyhatalmaknak. Tudomásul veszik továbbá Rómában, hogy az angol haditengerészet már a Földközi-tengeren nem tud megbirkózni a reá háruló feladatokkal és ismét segítségre szorul.

PAPEN A NEMET-TÖRÖK

PEGYVERBARÁTSÁGRÓL

Ankarai jelentés szerint kedden benőses ünnepséget tartottak az anka-

TÖKÉS FOTO

• PÜSPÖKI PALOTA •

Ezért bíznak mi a jövőben és ezért öröm nekünk minden olyan tett, mint a pécsi püspök nemes gesztusa volt az a kastélyt és földbirtokot, mert tudjuk, hogy nem elszigetelt eset, nem

véletlen és nem példa nélkül való buzgóság és megértés. A szebb jövő diadalmas kivirágzásának kora ez, mely minden magyar szívet őszinte örömmel tölti el.

raj német nagykövetségén v. der Goltz németországi vezértábornagy 26. halál-évfordulója alkalmából. Az ünnepségen megjelentek a török katonai és polgári hatóságok képviselői és a Németországgal baráti viszonyban álló országok diplomatái. Az ünnepség során Papan német nagykövet méltatta a vezértábornagy érdemeit s a német-török fegyverbarátságot. Utána Kilkas gyalogsági tábornok, Ankara városparancsnoka és a török hadsereg képviselője emlékezett meg rendkívül szil-

vélyes szavakkal von der Goltzról, aki nek emléke Törökországnak nem kevésbé drága, mint német hazájának. Az ünnepség előtt Papan nagykövet és a Guhr nyugalmazotti vezérőrnagy vezetésével álló német katonai küldöttség koszorút helyezett el Kemal Atatürk ideiglenes síremlékén.

KANADÁBAN

a kötelező katonai szolgálat bevezetése mellett a népszámlálás során 2.2 millió, ellene pedig 1.2 millió szavazott.

Lisszaboni jelentés szerint Kanada hivatalosan megszakította a diplomáciai kapcsolatot Franciaországgal.

Német-angol légiháború

Német megtorló légitámadás York angol város ellen — Angol gépek Kiel várost bombázták

A német véderő főparancsnoksága közli: A német városok lakónegyedei ellen intézett angol légi támadások megtorlásául harci repülőgépek kötelékei az április 29-ére virradó éjszakán támadást intéztek York angol város ellen. Sok nagyobb és kisebb tűz, valamint robbanás mutatta, hogy a támadás eredményes volt.

Angol bombázógépek az elmúlt éjszakán támadást intéztek az észak-németországi partvidék ellen. A táma-

dás főleg Kiel városa ellen irányult. A polgári lakosság körében veszteségek voltak. Lakóházakat, kórházakat és műemlékeket szétbombolták vagy megrongáltak. A támadó bombázók közül tizenegy gépet lelőttünk, három másik gépet pedig az ellenkéség a norvég tengerpart ellen intézett éjszakai támadás során veszített el.

Eckhardt főhadnagy 14—16. légi győzelmét arratta éjszakai vadász-gépével. (MTI.)

Nagy tüzek Yorkban

Berlin, ápr. 29. (Német TI) A múlt éjszaka német harcirepülőgépek erős kötelékei újabb súlyos megtorló támadást intéztek York, a hasonnevű angol grófság fővárosa ellen. Yorknak százezer lakosa van. A város érséki székely. Bár angol éjszakai vadászok élenk harci tevékenységet fejtettek ki, a német harcirepülőgépek akadálytalanul elérték a kitűzött célt és többzernyi

robbanó- és gyújtóbombát dobtak le. Jó látási viszonyok mellett megfigyelték, hogy a bombák főleg a város központjában és az Ouse folyótól délre fekvő városrészekben robbantak. A városban mindenütt nagyobb tüzek pusztítottak. Távozáskor a német repülők láták, hogy egy gázmérő, amelyből 500 méter hosszú lángnyelv tört elő, felrobbant. (MTI.)

Károk Kölnben

(NST) Német illetékes helyen további részleteket közölnek a Köln ellen intézett angol légitámadás okozta károkról. E közlemény szerint különösen a város házákat és a Pantaleon-templomot tolták el súlyosan. Mindkét épület ki-gyulladt és részben elpusztult. A Pantaleon-templom Köln legrégebbi és leg-szebb temploma. A templomot 964-ben I. Brunó érsek építtette és a XIX. szá-

zadban teljesen renoválták. A Rathaus hatalmas épületkomplexuma a régi városfal maradványai fölött emelkedik. Belsejében van a legendás Oroszlán-udvar. A kölni városháza nagy üléster-mében tartották meg 1367-ben a német Hansa első gyűlését. A városháza szí-nes ablakai különösen értékes műtörté-nelmi emlékek.

A kieli egyetem negyedét és kórházakat vettek célba az angol repülők

Berlin, április 29. A Német TI a hadi-jelentés kiegészítésül a következőkről értesült: Mig a daventryi rádió újra azt jelenti, hogy a szovjet léghaderő kezé-ben van a kezdeményezés és a német léghaderő nem túlságosan tevékeny, a moszkvai rádióknak a léghaderő által támogatott megismélt német támadá-sokról kell hírt adni. A német csapatok-nak a sár és nedvesség ellenére to-vábbra is erős támadó tevékenysége egy orosz hídfő elfoglalásával érte el tető-pontját. Az angol-szovjet propaganda csaknem minden nap a fegyverek és repülőgépminták nagymennyiségében való előállításával hozakodik elő. Ezel-szenben a német hadvezetés azt a

katonai elvet követi, hogy nem beszél fegyvereiről, hanem azokat meglepetés-szerűen és azután megfelelő sikerrel is alkalmazza. A német léghaderő súlyos megtorló támadásai York középangliai város ellen irányultak.

A német városok ellen intézett leg-utóbbi angol támadás Kiel nem kato-nai célpontjai ellen irányult. A brit bombavetőek ezalkalommal célbavették az egyetemi negyed épületeit, az egye-temi kórházat, egy magán kórházat, va-lamint három tudományos intézetet ta-lálalat ért. A brit repülők ezáltal külö-nösen láthaták a végtelen súlyos bete-geket, akiket az ég kórházából kellett kimenteni. (MTI.)

Japán-angolszász háború

A japán villámháború sikere Burmában

A newyorki rádió közölte, hogy a burmai arcvonalon az utóbbi 24 óra alatt válságosra fordult a helyzet. A japánok elfoglalták Lashiot és most három oldalról nyomulnak Mandalay felé. A jobbszárnyon a japánoknak az a céljuk, hogy elvágják a Mandalay és a Lashio közötti utat. A bekerítés itt már folyamatban van és a legújabb hírek eljes japán sikerekről szólnak.

Lashio rendkívül fontos hadászati jelentőségű vasúti csomópont, úgyhogy este kemény esapást jelentene a szövetségesek számára, mert komolyan

veszélyeztetné az összeköttetést Kína és Burma között.

A városban tartózkodó amerikai önkéntes hadtesti kedden parancsot ka-pott, hogy vonuljon vissza Kummi-nóba.

Morley Richard, a Daily Express katonai munkatársa a burmai harcokról a következőket írja:

— Úgy látszik, kezdjük végleg elve-szíteni a burmai útert folytatott harcot. A japánok szabályos trópusi vil-lámháborút folytattak és naponta leg-alább tíz kilométert haladtak előre.

Külföldi
férfi és női szövetekben
nagy választék

Kőrösi László cégnél

Ferencz József ut 38 szám.

A szövetségesek helyzete súlyos. Az amerikai főhadiszállás eltávozott Bur-mából és a megmaradt északamerikai repülőgépek a jövőben valószínűleg Kínából kiindulva folytatnak majd hadműveleteket. (MTI.)

Csungking, ápr. 29. Hivatalosan je-lentik, hogy a japán erők eljutottak

Lashio külvárosába.

Lashio elérésével a mandalayi arcvonalat átkarolás veszélye fenyegeti.

A japánok szákmánya a Panay szí-getén 630.000 bala ekkor 2200 bala riz továbbá nagymennyiségű lőszeren kí-vül 53 tengeri hajó és dzsunka volt. (MTI.)

A szovjet elleni arcvonal

A német véderő főparancsnoksága jelenti: A Fekete-tengeren és az Azóvi-tengeren eredményes légi támadáso-kat intéztünk a szovjet kikötőberendezési és hajói ellen. A keleti harctér középső szakaszán az ellenség egyes helyeken megisméltte eredménytelen támadásait.

Az északi arcvonalszakaszon sikere-sen hajtottunk végre néhány helyi tá-madó és rohamcsapatvállalkozást. Egy

német gyalogos hadosztály elfoglalt egy ellenséges hídfőállást. Ennek so-rán az ellenség több mint 1100 halot-tat, hat páncéltocsit, kilenc löveget és más fegyvert veszített.

A Lappföldön német és finn csapa-tok visszavertek több ellenséges táma-dást. A jegestengeri vonalon, német vadászipilóták saját veszteség nélkül lelőttek 15 ellenséges gépet, köztük 14 Hurricane mintájú.

Északafrikában és a Földközi tengeren

Az olasz főhadiszállás közleménye: Mechililtől délkeletre ellenséges had-osztaló páncélos osztagoktól támogatott támadást vertük vissza. Harci repü-lőgépeink eredményes géppuskatűz alá vették a tobruki övezet ellenséges gép-jármű-táborhelyeit. Martuba ellen inté-zett légitámadás során a légharctörő üte-gyek lelőttek egy Wellington-mintájú bombavető repülőgépet.

A német légi erők kötelékei ismétellen

támadták Málta tengerészeti támasz-pontjait és repülőtereit és találatokkal elpusztítottak lőszerraktárakat, üszó ha-jóműhelyeket és hangárokat; több föld-dön vesztelő repülőgép ütegállás is erősen megrongálódott.

A tengely légi kötelékei kedvezőtlen légköri viszonyokkal szemben is elju-tottak az egyiptomi Alexandriáig és hevesen bombázták a katonai kikötőt. (MTI.)

Mussolini Olaszország élelmezési helyzetéről

Róma, április 30. A Duce kedden a Palazzo Venezia-ban fogadta az olasz tartományfőnököket. A kihallgatáson 98 tartományfőnök jelent meg. A Duce előadást tartott a háborús helyzetről, különös tekintettel az élelmezés nehézségeire. Olaszország élelmezési nehézségei egész sor tényezőből fokadnak.

Ilyen a lakosság természetes szaporodá-sa, a lakosságnak területgyarapodá-sok folytán bekövetkezett növekedése, a hadsereg szükségletei és a megszállt területek lakosságának nyújtott segít-ség, illetve támogatás szükségessége. Mindezekhez a tényezőkhöz járulnak a szállítási és behozatali nehézségek és az a körülmény, hogy az elmúlt évben a termés nagyon sok tartományban csak gyenge közepes volt.

Ezen tényezők a jegyrendszer bevezet-ését tették szükségessé, a kenyér-fogyasztás terén olyan fejedagot kellett megállapítani, amely a végső határnak felel meg. Vannak aztán személyi za-varó körülmények is, ilyenek a fegyvel-menség és a különböző visszaélések. Mindazokat, akik visszaélnék a helyzet-tel — hangoztatta a Duce — a legki-méletlenebbül fogjuk sújtani és jó lesz ha mindenki megtudja, hogy semmiféle kegyelem nincs a háborúban levő nem-zet árulói számára.

A Duce ezután megemlítette, hogy március 26-iki beszéde óta bizonyos csökkenés következett be az ingatlanok nagymérvű vásárlása terén. Ez a vásá-rás a rendes inflációs tünetek közé tar-tozott. Letörésére az intézkedések meg-főrtétek. Befelezésül a Duce hangoz-tatta az ipari tevékenység növelésének fontosságát, amely elengedhetetlen a háború megnyeréséhez.

A tartományfőnök kötelessége gyors intézkedésekkel és erőteljes kezdemé-nyezéssel lelkes és szolidáris együttmű-ködést teremteni az egész országban és gondoskodni kell, hogy az olasz nép minden erejét megfeszítse a győzelem érdekében.

Belgrádi német lap Magyarországról és a honvédek hősiességéről

Belgrád, április 29. A Belgrádban megjelenő Donauzeitungban Franz Reedl arról ír, hogy Kállay Miklós miniszterelnök is, mint hivatali elődje hangoztatta, hogy a bolsevizmus elleni harc Magyarország harca is. A magyar közvélemény teljesen tudatában van a helyzet komolyságának — írja továbbá a belgrádi Donauzeitung. — A magyar honvédeknek a harcban való részvétele teljesen független minden politikai el-gondolástól. Majd a honvédeknek a bolsevizmus elleni harcában eddig el-ért nagyszerű teljesítményét méltatja, utána pedig így folytatja: „A magyar csapatok jövőbeni feladatukra jól fel vannak készítve. A magyar hadsereg az egész nemzet szívéhez nőtt. Magyar-ország jól felfogja és szívesen magáévá teszi azt az elgondolást, hogy a hadi-selést teljes erejével kell szolgálni, mert ezzel saját nemzeti céljait éri el és biztosítja.” (MTI.)

— Ankarában a Papan nagykövet ellen elkövetett merénylet ügyében in-dított per ötödik tárgyalása az Istan-bulból megérkezett tanúk vallomásával telt el.

Hungária filmszínház

MA MÁR UTÓLJÁRA

Az 5. számú órház

JÁVOR PÁL, BULLA ELMA,
HAJMÁSSY, BIHARY, TORONYI
főszereplésével.

Előadások d. u. 5, 7 és 9 órakor.

Az Apollóban

A táblás házak igazolják

Dr. Kovács István

magyar társadalmi film pártján

nagy sikerét.

PÁGER ANTAL a főszerepben.

Vígsház mozgó

A LEGMŰVÉSZIBB ÉS LEGÉRDEKESEBB FILMDRÁMA:

FÖLDÖNTÜLI MUZSIKA

Főszereplők: GUSTAV GRÜNDGENS, Leasy Marenbach, Camilla Horn.

Zenék dvelők és zeneértők számára különleges élmény!

BEMUTATÓ MA!

A képviselőház elfogadta a hadikölcsönök valorizációjáról szóló javaslatot

A pénzügyminiszter foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy a kis jegyzőket készpénzzel elégítsék ki

A képviselőház tegnap letárgyalta a hadikölcsönök valorizációjáról szóló javaslatot.

Reményi Schneller Lajos pénzügyminiszter válaszolt a felszólalóknak. Azzal kezdte beszédét, hogy a hadikölcsönök kérdése a magyar közélet egyik fő ügye. A kérdés rendezésénél elsősorban a hadikölcsönjegyző anyagi helyzetét kellett figyelembe venni.

A továbbiakban közölte, hogy az Erdélyi Párt kérésére kegyelmi szabadságot iktatnak be a javaslatba azok részére, akik a forradalom és megszállás következtében kötvényeiket elvesztették.

Kérték azt is, hogy az ezer koronán aluli kis kölcsönjegyzőket készpénzben kártalanítsák. Ezen magá is gondolkodott és a kérdésre valószínűleg vissza fog térni. A nyilatkozat azt kívánlák, hogy a zsidóknak járó ötezer pengő

aluli kötvényeket ne adják ki. Ezt a kívánságot nem teljesítheti. Ha ezt bevezelnék, csak ártana a keresztény kötvénytulajdonosoknak, mert hosszú igazoltatási eljárás válna szükségessé. Ennek nem akarja kitenni az érdekelteket. Igazoltasson egy ipari munkással, vagy egy talusi kísémberrrel nyolc felemlőt? Valamilyen határt mégis kell szabni, amelyen alul nem vizsgáljuk, hogy ki zsidó. Ez nem a zsidók javára, hanem éppen a keresztények érdekében lett intézkedés.

Ezután kérte a határozati javaslatok elutasítását, majd rámutatott arra, hogy a törvényjavaslat a hadikölcsönök ügyét nyugvó pontra juttatja. Kérte a javaslat általánosságban való elfogadását.

A Ház a valorizációs törvényjavaslatot általánosságban elfogadta.

A közélet tisztaságáról szóló javaslat tárgyalása

A Ház ezután megkezdte a közélet tisztaságát biztosító egyes rendelkezésekről szóló javaslat vitáját. A javaslatot Vitéz Váczy György előadó ismertette.

Szendrői Kovács Gyula, a nyilatkozó szociáldemokrata párt vezérnöke szerint a javaslat csupán propagandisztikus célokat szolgál és nem kíván általános megoldást hozni. A javaslatot nem fogadja el.

Petró Kálmán, a MÉP vezérnöke hangzott, hogy a közélet tisztaságát meg kell tisztítani. A tisztaság és tisztaság, de hogy ezt elérje, annak megkövetelése, hogy a közélet tisztaságát meg kell tisztítani. A tisztaság és tisztaság, de hogy ezt elérje, annak megkövetelése, hogy a közélet tisztaságát meg kell tisztítani.

Bánffy miniszter az árvízkarokról, a védekezésről és az ármentesítő társulatok államosításáról

Egy órákor álltértek az interpellációk meghallgatására. Gesztelyi Nagy László a földművelésügyi miniszterhez interpellált a fenyegető tavaszi árvízveszély tárgyában. Gróf Teleki Mihály a Pest megyét sújto belvizek levezetéséről és a gazdák kártalanításáról szóló Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter válaszolt. Hangzott, hogy az árvízvédelmi munkálatokat mindenütt fokozott ütemben végzik. Ekkora talajvíz, mint az előbbi években, régen nem voltak. Régebben kifogástalán a esatornák építését, ezért most egy-két év alatt nem lehet 30-50 év mulasztásait pótolni, de mindenütt megfelelő esatornák épülnek és folynak a szivattyútelepek

felállítására is. Nagyszabású intézkedések történtek a vízkáro megelőzésére, de ilyen nagy vízmennyiség levezetését egy-két év alatt nem lehet teljesíteni. A kormány gondoskodik az árvízkarosultakról és ezt ő is a legnagyobb mértékben támogatja. Most a nehézség az, hogy olyan területeken van víz, ahol sem tavaly, sem régebben nem volt. Az árvíz tásulatokról a miniszter kifejtette, hogy az államosítás kérdését kidolgozták és a törvényjavaslat a Ház elé kerül, mielőtt véglegesen letárgyalják. A kormánynak az államosítás szíviügye és meg fogja ezt a kérdést oldani — fejezte be beszédét a miniszter.

Egyéb interpellációk

Mester Miklós a székely nemzeti múzeum fejlesztését sürgette. Fáy István államtitkár megnyugtató választ adott, a kultuskormány célja a székely tudományos élet kifejtése.

Nagy László a sajtócenzúráról interpellált.

Vajna Gábor a miniszterelnökhöz intézett interpellációjában a „szociáldemokrata párt és a vele együtt működő népfőrt” működését kifogásolta és intézkedéseket sürgetett az ilyen

irányú tevékenység megállítására. — Vajna Gábor második interpellációjában a zsidókérdés megoldására teendő sürgős intézkedések ügyében szólott.

Pinkovics József a zsidó Hatvany-család birtokainak visszajuttatása és a mezőgazdasági munkabérek agrárpolitika tárgyában interpellált.

Csoőr Lajos a pénzügyminiszterhez interpellált a kirólt adóbírságok ügyében és a miniszterelnökhöz a ponyva fogalma alá eső regények terjesztése

tárgyában.

Meskö Zoltán kérte a belügyminiszter, hasson oda, hogy az idegennevű mozgólépcsők, szállodák és szórakozóhelyiségek vegyenek fel magyar nevet.

Palló Imre a zsidók magatartását és háborús munkaszolgálatát tette szóvá.

Szóllóssy Jenő interpellációjában a legkisebb és legnagyobb gazdasági munkabérekéről, szülői rendelettel foglalkozott.

Csorba János esanádmegei ösztöndíjasok hazaküldését kérte.

Közi Horváth József a munkásság családi bérpótlékának fellemlése érdekében intézett interpellációt az iparügyi miniszterhez, a miniszterelnökhöz pedig a nyugdíjas közalkalmazottak családi pótlékának fellemlése tárgyában. Kérte, hogy a közalkalmazottaknál a betegség, rokkantság miatt nyugdíjbanvonulottnak folyósítsanak magasabb nyugdíjat azoknak a terhére, akik jobb állás reményében nyugdíjazták magukat.

Rajniß Ferenc a zsidótörvény novelláris módosítása tárgyában intézett

Kállay miniszterelnök a stróhman kérdéstről és a zsidó tőkékről

Kállay Miklós miniszterelnök válaszolt az interpellációra. Hangzott, hogy a zsidókérdést bizonyos elvi alapon kívül konkrétumokból összerakott kérdések tekintik és egyes kérdések megoldásából alakul ki az egész zsidókérdés megoldása. A felvetett kérdések egyes ilyes kisebb jelentőségű problémák, de azok megvizsgálását kötelezőnek tartja magára néve és vállalja is. A felvetett problémákra a helyzet alaposabb megvizsgálása nélkül többet nem válaszolhat. Azonban neki is az a benyomása, hogy bár a zsidóüzletek helyébe keresztény üzletek kerültek, de nem erősebbek üzletek, ez pedig nem lehet cél. A zsidókérdés megoldása nem pusztán állami feladat, hanem a nemzet élükjének is részt kell abban venni. Az állam és társadalom együttesen oldhatja meg a kérdést. A stróhmankérdést és az ügynöki kérdést megvizsgálja. A zsidó tőke kérdésében osztja az interpelláló képviselő felfogását, hiszen a zsidó mező- és erdőgazdasági ingatlanok kisajátításáról szóló törvényjavaslatban ez már érvényesül is. A miniszterelnök választ a Ház tudomásul vette.

Rajniß Ferenc második interpellációjában a budapesti áruházaknál tapasztalható visszasságokat tette szóvá.

Maróthy Károly a miniszterelnökhöz intézett interpellációjában sürgette a sajtóellenőrzés revízióját és egy másik interpellációjában pedig a lakásügyi enyhítésére kért sürgős intézkedéseket.

Ezzel az interpellációkkal végeztek. A bejegyzett 33 interpellációból 23-at elmondtak az interpelláló képviselők, a többi pedig elhalasztották, vagy törölték. Az ülés fél 7 óra után ért véget.

Májustól kezdve öt év alatt vonják vissza a zsidótörvény hatálya alá tartozó személyek gyógyszerári jogosítványát

A hivatalos lap esütörtöki száma közli a kormány rendeletét a zsidótörvény hatálya alá tartozó személyek tulajdonában levő személyi jogú gyógyszerárak jogosítványát vissza-

DEBRECZEN 3. OLDAL 1942. IV. 30.

AZ ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
főügynöksége
hivatali helyiségét
Ferenc József-út 59.
szám alá (6. díszirányító)
helyezte át

interpellációt a kormányhoz.

Rajniß rámutatott a stróhmankérdés visszasságaira, sürgette az önálló ügynöki cégek megrendszabályozását, mert ilt is nagy visszaélések történtek és kérte hozzanak intézkedéseket a zsidó tőkék ellenőrzésére, nehogy a zsidó tőkék földalatti spekulációikkal rontsák az árat és pénzünk hitelet.

Megállapították a téglakiutalások fontossági sorrendjét

Az anyaggazdálkodás építőipari bizottsága a téglagyárakhoz rendeletet intézett, amelyben közölte velük, hogy bármily meretű és minőségű léglát és tetőszerkezet a jövőben csak az anyaggazdálkodás építőipari bizottságának hozzájárulásával és a megállapított fontossági sorrendben szolgáltathatnak ki. A fontossági sorrend a következő: 1. ár- és belvízkárosultak, 2. félbenaradt

építkezések, 3. telepítésekkel kapcsolatos építkezések, 4. olcsóberű kistakás-építkezések, 5. kis családi házak, 6. elismert vállalkozó nyugdíjpenziókat építkezők, 7. párosrendezési, 8. magánépítkezések. Kimondja a rendelet azt is, hogy a magánosok számára a gyár csak akkor adhat ki árut, ha az igénylő igazolja, hogy az anyaggazdálkodási bizottság igazolványát megkapta.

Angliai hadgyakorlaton tévedésből a nézők közzé tüzelt egy repülő

Bern, április 29. Az angol hírszolgálat jelentése szerint a légügyi miniszter az alsóházban beszámolt arról a szerencsétlenségről, amely az angol vadászgépek legutóbbi gyakorlatozása közben történt. A szerencsétlenség Calisbury közelében volt, 25 katona, köztük több

tiszt is meghalt és 68 katona és tiszt megsbesült. A vadászgépek a főváros haderőinek a szárazföldi haderők ellen elérhető tűzharcát mutatták be. Egy vadászgép vizuálanságból a nézők számára fenntartott helyre tüzelt és így következett be a szerencsétlenség (MTI)

Armaximálás Amerikában

Washington, április 29. Az Egyesült Államok árkormánybiztosa Roosevelt elnök üzenete alapján terjedelmes rendeletet adott ki, amelyben megszabja számos cikk legmagasabb árát. Külön közlemény indokolta meg a mostani szabályozás szükségességét és megállapította, hogy az infláció már súlyos mérvű valósággá lett. 1939 szeptembere óta a legfontosabb nyersanyagok árai a nagykereskedelemben közel 66 százalékkal emelkedtek. A legközelebbi napokban kiadandó külön rendelkezések

útján szabályozni fogják a béreket, az illetményeket, a mozik és színházak helyárait, valamint az eröművek és villanyszolgáltató üzemek árát is.

Ma reggel 8 órákor az árusítást új üzethelyiségünkben: József kir. herceg-utca 11. szám alatt megkezdjük CSILLAG TESTVÉREK

Angoranyúliször modell-kalapok minden színben P. 24.- KALAPIPAR Széchenyi-ú. 7. P. 26.-

NYARALJUNK SZOVÁTA-FÜRDŐN
A Dr. STURZA-VILLABAN
Egészséges, kényelmes modern szobák. Hideg, meleg folyóvíz. Mérsékelt árak. — Szoba előjegyzés
Zsirossy Magda (Magda Testvérek) vezélése alatt.

Bebató vita után javításokkal elfogadták a város tervét a Nagytemplom előtti tér rendezésére és a villamosvonal áthelyezésére

Megtörtént a közigazgatási bejárás eljárás — A Kereskedő Társulat előtt az uccát három méterrel kiszélesítik, a Bika felől pedig másfél méterrel — A parkból veszik el ezt a területet — A miniszter megbízza a kifogásolva a Hatvan uccai megállókat a Bika előli hátra vitelét, mert 190 méter távolság nagy a csomagokkal való gyalogosoknak átszállására

Tegnap reggel 9 órára tűzte ki a m. kir. kereskedelmi és közlekedésiügyi miniszter a Nagytemplom előtti tér rendezése ügyében a tervezett villamosvonal áthelyezését közigazgatási bejárását. A bizottság a város háza tanácsstermében ült össze Rostásy István miniszteri tanácsos — a kereskedelmi miniszter képviselőjének — elnöklésével. Jelen voltak, a honvédelmi miniszter képviselője, egy alezredes, dr. Kőlesey Sándor polgármester, Belloni Dezső főtanácsos, a kereskedelmi miniszteri iktatóból, Kiss Sándor h. főkapitány, a belügyminiszter képviselőjében, vitéz Boskó Mihály főfelügyelő a rendőrség részéről, ifj. Dömsödy Imre főjegyző, Kalenda Lóránd műszaki tanácsnok, Orosz Árpád tanácsnok, a postavezérgazgatóság részéről Nagy Tibor főmérnök, sipeki Balás Árpád mérnök, az Államépítészeti Hivatalból Kovács Gyula miniszteri tanácsos, a MÁV részéről Bársonyos Jenő műszaki tanácsos, a Világítási Vállalatból Békési Jenő igazgató és Rozgonyi Kálmán műszaki felügyelő, a HÉV részéről dr. Diószeghy Zoltán főtanácsos, Szabó Dezső főmérnök, Tichy Antal főtanácsos üzletigazgató, Horváth Ferenc felügyelő, Bihari Lajos műszaki igazgató.

Rostásy István miniszteri tanácsos elnök üdvözölte a bizottság tagjait, ismertette a miniszter rendelkezését a közigazgatási bejárás megtartására.

Ezután a HÉV képviselői ismertették a helyzetet, miért volt szükséges a sínáthelyezés. Debrecen a városépítési tervvel kapcsolatban tette szükségessé a sínak áthelyezését és a tereprendezést. A parkon áthaladó vágányokat helyezni ki arra az úttestre, amely a Kereskedő Társulat épülete előtt halad el.

Mint már ezt a tervet több ízben és részletesen ismertettük, mindkét sínpárt erre az úttestre helyezik. A Csapó ucai végállomást áthelyezik az Alföldi Takarékszövetkezet és onnan egyenesen futnak majd a sínek előre. A Hatvan-uccai vonalánál történik a leglényegesebb változás, amennyiben megszüntetik a Bika előtti megállóhelyet, a végállomást a Hatvan u. 2. számú ház elé helyezik. A Bika előtti megállóhelyeket is áthelyezik. Az egyik a József kir. herceg uca torkolatánál lenne.

Az ismertetés után általánosságban elnökelt dr. Kőlesey Sándor polgármester szöveget. Hangsúlyozta, hogy a forgalom ezen a részen megsokszorozódott és meg is gyorsult a régi időkhez képest. Megtörtént a jobbra térés forgalma is. Ezek az okok tették szükségessé, hogy a Kossuth szobor előtti teret mentessék a közlekedéstől. Erre legelőször is meg kell mutatkozni a vágányok helyezésére a Kereskedő Társulat oldalára.

Aggályok a terv ellen

A rendőrség nevében vitéz Boskó Mihály főfelügyelő terjesztette elő aggályait a tervvel kapcsolatban. Debrecen legérdekesebb pontja villamos és járműforgalom szempontjából a Nagytemplom előtti rész. A terv kivitellel a veszélyességi fok nemhogy csökkenne, de még növekedni fog. Ki meri majd vállalni ezért az útszakaszért a felelősséget, amikor a Kereskedő Társulat előtt két villamos sínpár, gépkocsik, lofogatók, kerékpárosok közlekednek? Semmi körülmények között nem tartom ajánlatosnak. Ezen az úttesten nem lesz gyalogforgalom, mert az áttérődik máshova, ellenben minden irányból ide jön a járműforgalom. A magam részéről aggályosnak és veszélyesnek tartom így az ártrendezést. Ha a bizottság mégis elhatározná a kivitelt, már most ajánlom, hogy a járműforgalmat erről az útszakaszról tereljék el. Nem merem ajánlani, hogy a polgármester úr felelőssége tudatában ebbe a rendezésbe belemenyjen.

Nagy Tibor postafőmérnök az ellen emelt kifogást, hogy a Bika és Hatvan uca közti villamosvonal felszedésével megszűnik az áramviszavezetés szolgáltatása. Erről más módon minden körülmények között gondoskodni kell.

Kiss Sándor h. főkapitány: Elismertem, hogy a város szépitése szempont-

jából helyes a terv, azonban magamnak is aggályaim vannak, amelyeket a rendőrkapitányság szakelőadója, vitéz Boskó főfelügyelő úr már előadott. Ha lehet a terven változtatni, ezt feltétlenül ajánlom. Veszélyesnek tartom, hogy a Csapó uccából kijövő közlekedés kétszer vágja át a sínpárt. Azt ajánlom, hogy a park oldalából annyit vegyenek el, hogy az úttést elég széles legyen a nagy forgalom lebonyolítására. Az egyirányú forgalmat feltétlenül be kell vezetni. Ha ezt s az uccaszélesítést végrehajtják, nem vagyok ellene a tervnek.

Kovács Gyula miniszteri tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke, szintén kifogásokat emel a terv ellen az ucca szűk volta miatt.

A polgármester válasza

Az ellenvetésekre ismét dr. Kőlesey Sándor polgármester szólalt fel: Csodálkozom az észrevételeken — mondotta. — Körülbelül kilenc hónapig forgott szőnyegesen a kérdés, amelyet legszélesebb publicitás mellett tárgyaltunk le. A rendőrség képviselői három ízben is látták a tervet. Aggályok soha eddig nem merültek fel. Novum most előttem, hogy koncentrikusan mindenkinek aggálya van, akinek eddig nem volt. — Amióta a körforgalmat megszüntettük, azóta baleset ezen a részen nem történt a helyzet javult. A forgalom rendezése kifogástalanul működött. Talán elkerülte a bizottság tagjainak figyelmét, hogy az úttést lényegesen kiszélesedik. A tervezett megoldás feltétlenül jobb lesz a mostani helyzetnél. Ma minden a Bika előtti térre van összpontosítva. Ezt a teret feltétlenül tehermentesíteni kell. Össze kell egyeztetni a gyalogos közlekedés forgalmának érdekeit a járműforgalommal.

Rostásy István miniszteri tanácsos elnök: A Hatvan uccai villamos megállót ott kell hagyni a Bika előtt. Budapestben sehol sem lehet találni ilyen nagy távolságú — 190 méterre fekvő — átszállóhelyet. Ha javítunk, úgy kell a tervet csinálnia a városnak, hogy 50 évre jó legyen, mert 2—3 évre való javítást nem érdemes csinálni.

Kőlesey Sándor polgármester: Másfél méternyivel kiszélesedik az úttést a Kereskedő Társulat előtt.

Vitéz Boskó Mihály főfelügyelő: Ha négy méternyivel kiszélesítik, akkor is csak az egyirányú forgalom fogja elhárítani a veszélyességet.

Kőlesey Sándor: A nagyforgalmú gyalogos közlekedés áthárítását csak az új tervvel lehet végrehajtani.

Kiss Sándor h. főkapitány: Az uccaszélesítéssel és az egyirányú forgalommal a veszély csökkenthető.

Vitéz Boskó Mihály főfelügyelő: Az autók közlekedésén igen veszélyes lesz.

Kőlesey polgármester: Nekem a gyalogjárók életbiztonsága fontosabb.

Vitéz Boskó főfelügyelő: Az autóforgalom biztonsága is életbiztonságot jelent.

Helyszíni szemle

A bizottság ezután a helyszínre ment, ott folytatták a megbeszéléseket. Vitéz Boskó Mihály rendőrségi szakelőadó út mutatta meg, hogy a Kereskedő Társulat előtti forgalomban olyan zsák képződik, amelybe az autók nem tudnak beégni és kinézni belőle.

Bebató tanácskozás után abban állapodtak meg a polgármesterrel, hogy a város által készített tervet csak úgy tartják kivihetőnek, ha az úttést legalább 3 méternyivel kiszélesítik, a

Bika oldalán pedig 1,5 méterrel. Ennyit vágunk le tehát a parkból. Emellett — ha szükségesnek fog mutatkozni — haladéktalanul bevezetjük az egyirányú forgalmat.

A bizottság aztán visszatért a város házára, ahol Rostásy elnök ismét kijelentette, hogy mindenképpen ellenzi a Hatvan-uccai megállónak 190 méternyire kihelyezését a Bika felől. Ha ezt most megcsinálják is, csak abban az esetben járul hozzá, ha lehetséges lesz a jövőben annak, hogy a Hatvan-uccai vonalat bekapcsolják a Kálvin-tér előtti futó sínpárba. Azt nem tudom — mondta —, hogy a közönség hogyan fogja fogadni a Hatvan-uccai megálló áthelyezését.

Kőlesey polgármester: Ezer per centig tökéletes tervet nem lehet csinálni, a legjobb tervet alkottuk meg, amit lehetett. Kis hibája van ennek a tervnek is, de a jövőre nézve biztosítjuk a fejlődés megkövetelte javulást.

Rostásy elnök: Bizonyosan lesznek, akik a terv ellen majd felszólalnak és ha ez megtörténik, akkor lesz módunkban mérlegelni, hogy milyen súlyúak a felszólalások. Aki esomaggal jön a Hatvan-uccáról, át kell szállnia a pályaudvar felé menő villamosra. Ez mindenestre döntő érv.

Kőlesey polgármester: A Hatvan-uccai megállónál egy üvegtetőt helyezünk el a várakozók részére.

Uccaszélesítés

Az elnök ezután jegyzőkönyvet vett fel, melyben a rendőrség kijelenti, hogy az utcaátszélesítés következtében a járműforgalom biztonsága szempontjából támasztott aggályai megszüntek és nem emel kifogást a sínáthelyezés ellen.

Kovács Gyula államépítészeti hivatalfőnök azt kívánja, hogy a járdán kívül legalább 15 és fél méter széles

Alföldi Tudományos Intézet terve Debrecenben

A szellemi élet decentralizációjának kérdését állítja egyik tanulmánya középpontjába az alföldi magyarság nemzetpolitikai szemléje, a „Hajnalodik”. Olyan kérdést vet fel, mely már hosszú évtizedek óta felzárkózott levő, az utóbbi években pedig egyre forróbb újjakkal dörögő problémája a vidéki magyar szellemi életnek... Mindenben felvetődött ez a kérdés, aki a színházakban, könyvekben kereszttül érezte, hogy az az irány, amit a főváros diktál, amit rákényszerít fémjelzésével színpadainkra, könyvkiadónkra, sokszor a vidéki egészségesebb izlésű közönség számára teljesen idegenül hat és ez az oka annak, hogy nagyon sok fővárosi könyv- és színpadi siker vidéken egyáltalán nem válik be.

A magyar kultúra fejlődése érdekében fontos, hogy irodalmi és tudományos életünk megszabaduljon a főváros irányítók hatalmából. Nem szabad elfelejtenünk, hogy az ország mindig vidékről kapta az erőt, a felfrissülés és a vidék tette a fővárost, amennyire tehetné, magyarrá.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban veti fel az alföldi magyarság nemzetpolitikai szemléje, hogy Debrecenben Alföldi Tudományos Intézetet kellene felállítani, mely a speciális alföldi kérdéssel foglalkozna. „Öröm látni, hogy túljutottunk a kezdeményezéseken — írja a szemle — a magyar vidék megmozdult. Az egyes kulturális centrumokban élénk vérkeringés indult meg, itt is, ott is újult szellem lendül építőmunkára. Szeretnénk azonban, ha nemcsak mi, hanem illetékesek is felfigyelnének erre az eltit-

legyen az úttést a Kereskedő Társulat előtt. Ez esetben a terv ellen nem lesz észrevétel.

Rostásy miniszteri tanácsos, elnök a maga részéről azt vette jegyzőkönyvbe, hogy a Hatvan-uccai megállónak 190 méterre kihelyezését aggályosnak tartja, ezért az utasok részéről metálon később felmerülő felszólalások megszüntetése érdekében ezt a megoldást csak azzal a feltétellel tartja megengedhetőnek, hogy a Nagytemplom előtti útvonalon az úttést szélességét akkorára bővítsék, hogy innen a későbbi időpontban a Hatvan-uccai vágányzat meghosszabbítható legyen olyképpen, hogy annak csatlakozása a nagyverdei vonalhoz biztosítottassék.

Nagy Tibor postafőmérnök kikötötte jegyzőkönyvileg, hogy az áramviszavezetésről gondoskodás történjék.

Az ülés ezzel befejeződött. Az ügyben a kereskedelmi miniszter dönt, akirez felterjesztik az iratokat, egyébként Rostásy a város tervének kivételére a miniszter utólagos jóváhagyásának fenntartásával az építési engedélyt előszóval megadta, azzal, hogy a vasút csak akkor kezdheti meg a munkát, ha a költségekre nézve a miniszternek jelentést tett, illetve, ha erre vonatkozó felterjesztést a miniszter már jóváhagyta.

Kolhatatlan megújulásra és minden várost támogatának ezen az úton.

Miér kell a feltűnt tanárokat, tudósokat a fővárosba csalogatni. Miér nem lehet Debrecenben Alföldi Tudományos Intézet, Pécsen dunántúli? — Miér nem jut a vidék múzeumainak, könyvtárainak és színházainak támogatás — legalább olyan mértékben — mint utóbbinál Kolozsvárnak. Hogyan alakulhatnak ki szellemi központok, hogyan erősödhetnek meg a vidék folyóiratai, ha csak lemondásból élhetnek, hogyan várhatjuk vidéki írónktól, hogy köztünk maradjanak, ha nem tudjuk eltartani őket?

Olyan fejtegetések ezek, melyek a szellemi decentralizáció égető szükségességére mutatnak rá. Hiszen a vidéki kultúrgócponatok megerősödése viszszaadná a magyar lélek, magyar tehetség sokszínűségét, teljes fényében megcsillogtatná azt a szellemet, mely a legeredetibb, legszorgalmasabb egész Európában.

Az Alföldi Tudományos Intézet felállításának gondolata valóban időszerű. Debrecen tudós egyetemi tanársaival, az itt élő művészekkel, egy ilyen intézet nyújtotta támogatás keretében vissza tudná ökrözni a színmagyar alföldi lélek minden jellegzetességét, nem sikkadna el kincse stréikeket 9ci aiónsikkadna el kincse értékeink és a vidék szellemi életének módjában állana közönsége számára valami mást is nyújtani, mint amit a budapesti színpadok, könyvkiadóvállalatok fémjelzenek az egész ország magyarsága számára.

Kétnapi elzárásra ítélték, mert eladta a kenyérgyégét

A debreceni rendőrség, mint büntetőbírósg vonta felelősségre Vigh Imre alkalmi munkást, Nagyszalonta utca 47. szám alatti lakost, aki kenyérgyégét egy pengő 50 fillérért eladta.

Dr Papp Menyhért rendőrtanácsos, kihágási bíró a lefolytatott bizonyítási eljárás után Vigh Istvánt két napi elzárásra ítélte.

Értesítem a m. tisztelt közönséget, hogy Tímár-utca 30. szám alatt, a régi Hullaház vendéglő helyiséget a mai naptól átvettem. Szives pártfogást kérve, maradtam tisztelettel id. SZÖKE LAJOS hadirokánt ocsmáros

Dr Kovács István házassága

Elolvastam dr. Halász Lajos különvételéről dr. Kovács István házasságáról. Hát ehhez lenne néhány szavam. Vártuk ezt a filmet egyöntetű harmonizálással, Debrecennek, ennek a gyökeresen magyar városnak — ebben igaz van a cikkírónak — ilyen kérdésekben beleszólása van. Dr. Kovács István propagandafilmet, vezércikk-film, s kiállítás, szereplői, azok játéka kifogástalan. A súly azonban nem ezen, hanem a film tartalmán van, amely kitűnő, s szinte nélkülözhetetlen volt már a magyar filmjártás terén. A mai világban, amikor körülöttünk világnézetek ördöklő harca folyik, egyetlen kivétel út a jobb jövő reményében csak az abszolút tiszta nemzeti, erkölcsi alapon álló nemzeti közvélemény kialakítása lehet. Már pedig, aki megnézte ezt a filmet és aki ilyen világnézetet vall, abból nem válthatott ki más hatást, mint azt, hogy ez a film, hacsak ki nem forgadjuk annak igazi értelmét — mert azt könnyű megtenni — feltétlenül csak tisztult magyar nemzeti felfogást akarja szolgálni. Aki, vagy akik ezt a filmet életrehozták, nagyon avatott kézzel nyultak hozzá.

A cikkíró úr egyáltalán nem értette meg a Dr. Kovács Istvánban végbemondó nagy csalódást. Csalódást és undort „nem bosszúállásból” és némi „csak azért is megmutatom” virtuálisan veszi feleségül egy iskolázatlan parasztlányt, akit aztán társasága nem akar befogadni. Feleségül vette azért, mert rádobott arra, ami benne addig is tántorítatlanul állt, hogy minden műveltségét, társadalmi csiszoltságát többet ér a testi és lelki tisztult, nemzeti, erkölcsi felfogás és élet.

Van azonban — írja a cikkíró — egy másik kardinális pontja a filmnek, amely lélektanilag teljesen indokolatlan és kritikával nem rendelkező átlag néző megtevesztési rendkívül alkalmas, az pedig éppen Dr. Kovács István házassága. Igaz, megtevesztései az átlag nézőt, de milyen átlagos nézőt, azt akinek sajátos lelki világa és berendezése megközelíthetetlen távolságban áll az igazi magyar faj, testi lelki tulajdonságoktól és adottságoktól. En hálá istennek, csak lekésedni tudtam ezért a filmért. Szerencsés lehet-e Dr. Kovács István házassága olyan — a cikkíró szerint — aki szellemiében, érdeklődési kör, ismeretgazdagság szempontjából nem elégítheti ki őt? Hát erre vágyott Dr. Kovács István? Szeretnék megkérdezni mindenegyes nős, intelligens férjjet, hogy az boldogította-e vagy boldogítja a családi életben, hogy felesége gyönyörűen zongorázik, kitűnően tud brúszolni, ismeri a könyvpiacnak legújabb termékeit, több nyelven beszél, vagy pedig az, aki a háztartást remekül vezeti, „gyermekait” nemzeti, vallásos szellemben neveli, jó anya, gondos „szerető” feleség. Miért nem hallgatott a film szerzője a dr. Kovács István józan, derék, becsületes magyar apjára: mindenkinek azon a helyen kell állania, ahová a sors a magyar ügy szolgálatára rendelt. Hát kérdezem, mennyiben árthat dr. Kovács Istvánné, illetve mennyiben akadályozhatja férjét ebben?

Dr. Kovács István házassága lélektanilag indokolatlan — írja ismét a cikkíró. — Csodálatos, a nézőtérben — esküdni mernék rá és még azután kim a szabad ég alatt is, éppen azt éreztük, hogy teljesen indokolt lélektanilag. — Nem-e éppen a magyar parasztnak a büszkeségét emelte az, hogy a fia egyetemi tanár lett, a leányának az apja pedig, hogy leánya az egyetemi tanár felesége. Fantasztikus, hogy lehetett erre az elgondolásra eljutni, hogy ez sértheti a magyar paraszt büszkeségét, rártartását stb. Mi az, hogy puffogó frázisok, népszínmű-szerzem, amerikai happy-end. De fére a rosszhiszeműséggel — írja a cikkíró — jóhiszemű vagyok, s hiszem, hogy a film írója és gyártója is az volt. Ez azonban még nem mentség: a tömegek művészi ízlését rontani is vétség, de sorskerdeséinkhez avatatlan kézzel nyulni: bűn! Bűn! Egy ilyen témát így felfogni. Hát mit gondol a cikkíró, hogy mi volt a nézőtérben, azt hittük, hogy már aztán min-

Kerékpárgumit javítasson
RETINEL
Piac u. 42. Pannónia udvar.

den diplomás ember paraszt lányt vegyen el és a paraszt legény pedig csak méltóságos kisasszonyt. Hallatlan, mi-csoða elferdítése és kiforgatása az egész film emondani akarásának. Le-gyen nyugodt a cikkíró, hogy az a ma-gyar paraszt is megnézte, csak büszke volt arra, hogy a méltóságos tanár ör-elvette az egyszerű paraszt lányát, de nem gondolt arra, hogy most már ez-után ilyen világnak kell jönni. Helyén van a mi magyar parasztjaink szíve és esze, nem kell azt féltetni, pontosan le tudja az mérni, ha még nem is olyan iskolázott és pallerozott. Az gondolja a cikkíró, hogy bizonyos etikai értékeket meg lehet szerezni születéssel, iskolá-zottsággal, zenei tudománnyal stb. —

Megszökött Sütő Gyula volt nyilaskeresztes képviselő

A honvédezerkar főnökének kül-jön bírósága kérte a képviselőháztól Sütő Gyula nyilaskeresztes képviselő kiadatását, mert ellene gyalázó han-gu röpiratok miatt eljárást indított. A Ház javasolta Sütő kiadatását, de a mentelmi ügy tárgyalására nem

Nem! Ezt az ember gyermekkorában a környezet levegőjéből, szüleinek egész lényéből szívja magába és tartja meg egész életén át. Ezen gondolkodzon majd a cikkíró.

Dr. Zsotkovics Endre.

Tervezet a bezárt temetők hasznosítására

Tíz évvel ezelőtt, 1932 márciusában vetette fel Debreczenben Csomor Gyula törvényhatósági bizottsági tag terve-zetét a bezárt temetők hasznosításáról. Ugyanis 1932. nyarán nyílt meg a Kőztemető és ekkor az összes debreceni régi temetőket bezárták 30 évre.

Csomor Gyula tervezetében felve-tette, hogy anélkül, hogy bárkinek kegyeletes érzését is bántanák, a tem-etőket hasznosítani lehetne. Rámutatott arra, hogy a temetőket be kell feltetni díjakkal, barack, szilva és más gyü-mölcsfákkal, szelid gesztenyével. Va-rázsoljanak a három évtizedre a régi temetőkre gyümölcsfaerdőket, aminek hasznosításánál elsősorban a szegény néposztály gyümölcsellátását tartásák szem előtt. Rámutatott arra, hogy a városi kertészetnek — abban az időben — 230.000 faesemélye volt, mely el-adásra várt.

Négy esztendővel később Csomor Gyula éppen a Debreczen hasábjain megsürgelte a kérdés elintézését. A kö-vetkezőket írta: „Akkor egészen bizo-nyosra vettem, hogy illetékes az örs-zes zárt temetőket be fogják fásítani, hogy azok az óriási területek az embe-riség javára valamilyen formában fel-használtsanak. Ne heverjenek a hosz-szú 30 esztendő leforgása alatt parla-gón. Mi volt az oka, hogy e nagyfon-tosságú, közérdekű felhívásomnak nem lett eredménye, nem tudom, pedig úgy értesültem, hogy a bezárt temetők be-fásítása ügyének a tárgyalásánál egyes olyan érvek miatt ejtették volna el a nagyfontosságú gondolatot, hogy a gyümölcsöt úgyis ellopják. — Még ha le is számítunk valamennyit, amit arra nagyon rászorult gyermekek elvisznek, olyan hatalmas terület hoz-mához az csak elenyésző csekélység.”

Azóta, hogy tervét első ízben felve-tette Csomor Gyula törvényhatósági bi-zottsági tag, több esztendő múlt el. — Napjainkban, a második világháború közepén hihetetlen nemzeti fontosságú üggyé vált minden kis talpalatnyi te-rület kihasználása. A Csomor Gyula által felvetett terv tehát ma fontosab-bá és jelentősebbé emelkedett, mint va-laha és azt hisszük ma még mindig érdemes felvinni ezt a gondolatot. Meg-kérdeztük erre nézve Csomor Gyulát, aki a következőket mondotta:

került sor, mert Sütő lemondott mandátumáról.

Ezek után a bűnvádi eljárás meg-indításának semmi akadályja nem lett volna, de erre nem került sor, mert Sütő elhagyta az országot.

— Engemet, amikor felvettem a gondolatot az vezelett, hogy azon a ha-talmas, parlagonheverő területen, amit a bezárt Kossuth uccai, Péterfia uccai, Halvan uccai, Várad uccai és Szent Anna uccai temetők jelentenek, hány ezer és ezer szegény ember és szegény gyermek számára teremne meg az annyira szükséges gyümölcs. Orvosaink népiünk egészségügyét vizsgáló, annak problémáit számon tartó tudósaink ál-landóan hangoztatják, hogy szegé-nyebb néprétegünkkel nagyon sok betegség elhatalmasodása a táplálkozás egyoldalúságára, a vitamínhiányra ve-zethető vissza. Az is köz tudomású do-log, hogy a friss gyümölcsökben sok vitamin van. Amikor én tervezeteimet felvettem még nem is volt annyira fontos ennek a kérdésnek elintézése, mint napjainkban, amikor állam-programmá vált minden kis terület termő és teremő kihasználása. Örül-nék, ha késszel is, de mégis megvaló-sulna gondolatom, ethozná az idő szá-mára az igazolást, azt, hogy szükséges dolgot vettem fel akkor...

Csomor Gyula gondolata valóban megszívlelendő, különösen napjaink-ban. Bizonyosak vagyunk benne, hogy illetékesek meg is találják a módot arra, hogy anélkül, hogy bárkinek kegyeletes érzését érintenék, a debreceni bezárt temetőkből levő területeket a köz javára hasznosítani fogják.

A levente csillagtúra négyszáz versenyzője indul szombaton Nagyvárad felé

A budapesti levente motoros meg-mozdulás szombaton és vasárnap Nagyvárad felé folytatódik, ahol a le-vente csillagtúra befutóját rendezik. Szombaton az ország minden részéből útnak indulnak a gyorsleventék, hogy május 3-án a Szent László-hét megnyitóján befussanak a Nagyvára-di célba.

400 gyorslevente indul Nagyvárad-ra.

— A jövő szombaton Angliában az -ozssu ozojruj zoqubajojaj sa-tógi nyoknak jelentkezni kell a helyi munkahelyvételben. A 19 éves leányok engedély nélkül nem változtathatják meg állásukat. (MTI.)

Bélyeggyűjtés

A magyar bélyegek papíroskülönbsé-geiről. (Folytatás.)

Az eddigiek előrebocsátása után a ko-rábban megnevezett papírműnökök meghatározása könnyebben érthető lesz és pedig 1. Durva és érdes a csupán egyszer hengerelt, de sem tömítő hen-gerpár, sem pedig kalander-símitón át nem hengerelt papír; pld. a litografiák egy része. 2. Színáttörő, átlátszó, áttet-sző a gyantaszappan, timsóval vagy ke-ményítővel elégtelenül preparált papír; pld. az 1874-es 5 krajcáros. 3. Kemény, merev, rideg a többszörösen kisímitott, kalanderezett papír; pld. az 1874 és 1881-es emissziók egyes példányai. 4. Lágy, puha, hajlékony az egész pépből készült papír; pld. az 1881-es emisszió darabjai. 5. Szálas, szakadozó, foszla-dozó a nem eléggé előkészített, rongy-ból készült papír; pld. az 1871, 1872-es bélyegek, ahol ezen hiba miatt alig le-het teljesen ép fogazást láthatni. 6. Üvegpapír, amikor az egész pépbe tul-ságos sok cellulose került; pld. az 1889-es bélyegek. 7. Pergamentpapír, ha a tisztán pamutrongyból készített eny-vezetlen papírt kénsavfürdőben prepa-rálják, leöblítik, savakkal közömbösítik és erősen kisímitják. Pld. az 1898. évi emisszió néhány ritka esete. 8. Hátya-papír, ha az üvegpapírt kénsavban fű-rösztlik, leöblítik, savakkal közömbösí-tik és erősen, ismételtelen kalanderezik. Pld. mint a 7. alatt, de az ilyen példá-nyok igen nagy ritkaságok. Eddig csak az 5, 8, 10 és 30 krajcáros ilyen bélye-gek ismeretesek. 9. Szatínált, fényese-rsímitott a papír akkor, ha a nyirkosí-tott kész papírost előbb cinklemek az után vaslemezek között többszörösen át-hengerelik. Az ilyen papíros bélyeg a legnagyobb ritkaságok közé tartozik és csak az 1899. évi 5 és 10 krajcáros ér-tekek ismeretesek ilyen papíron. 10. Sá-vozott (vergé) a papír akkor, amikor a még nem teljesen kész anyag szítákon áthengerelve a még nyirkos papírba a szita haránt- vagy keresztfonalát, eset-leg a henger gyenge rovátkát víznyo-matként belepréselődnek. Ilyenek ma-gyar gyártmányú bélyegeken a mai na-pig még ismeretlenek, de az első osztrák emisszióknál, mely bélyegek Magyarországon is forgalomban voltak, több ízben is megtalálhatók.

(Folytatás a jövő heti számban.)

Az elmúlt napokban Frankfurtban egy teljes 1888—1891-es sorozat magyar bélyeg, (vagyis az 1 krajcárosról a 3 forintosig) került fogazatlan négyes blokkokban árverésre, de a kikiáltott 10.000 márkára vevő nem jelentkezett és így a tétel megmaradt a tulajdonos birtokában, aki azt állítja, hogy ezt a sort ő atyjától, egy volt magyar posta-tisztától örökölte. Minthogy ezen bélye-gekből annak idején néhány ív nyomda-selejt tényleg napvilágra, illetőleg for-galomba került (lásd a híres Szeződý esetet!), nincs kizárva, hogy ez a mos-tani tétel is innen származik. Akárho-gyan áll a dolog, a sorozat abszolút eredeti származása kétségtelen, mert a pa-piros vízjeles, az alapvonalkázások min-denütt megvannak, a gummiszáz kifo-gástalan és így a tulajdonosnak csak gratulálni lehet!

A román megszállás alatti debreceni első kibocsátás bélyegeit annyira hamis-ítják, hogy bátran mondhatjuk, hogy 100 darab ilyen bélyeg közül 99 darab hamisított! Eddig 31 különböző típusú ilyen hamisítvány ismeretes. Gyűjtők vigyázzatok!

Hogy a Michelkatalogus árai menyu-l-re túlhaladottak már, azt a legénye-szebben az alanti példával igazoljuk: A 649. szám alatt 10 márkás árral hárda-tett német tömb (blokk) piaci ára 16 P, vagyis 10 márká = 1.60 pengővel.

A Debreceni Bélyeggyűjtők Egyesü-lete hivatalos közleményel: Kérjük tag-társainkat, hogy a házi cserében vegye-nek részt. Első küldemény a főfelte-tel. Minden lakásváltoztatás pontosan beje-lentendő.

Régi áruk
Régi áron

Aszmann
úcidivat üzletében

Tek. Szerkesztő bácsi!

Felbátorodva azon a meglepő tényen, hogy még a gyáváknek mondott mezei nyulak is szót mertek emelni védelmük érdekében, továbbá, hogy a tek. Szerk. bácsi a velük való együttérzésnek kifejezésül adott azáltal, hogy lehetővé tette jogos védekezésüknek a nagy nyilvánosság elé való jutását, — mi: u. n. külsőségi tyúkok is reményt kapunk arra, hálta a mi ügyünket is méltóztatna felkarolni, legalább annyira, hogy az is nyilvánosság elé kerüljön.

Sajnáljuk, hogy a védekezésnek ez a módja hamarabb nem jutott eszünkbe, hogy ebben még a vad állapotban lévő nyulak is megelőztek bennünket, (de hát mit lehet várni a tyúk esztől?), mert így az eredetiséget megillető rokonszenvre már nem tarthatunk számit és csak epigon szerepet tölthetünk be, de az érdekünkben való felszólalás tulajdonképpen a gazdáink kötelessége lett volna, akik azonban azzal torkoltak le, hogy ha ők tennék azt, akkor a Szerk. bácsi *szatirának* minősítendő és így soha sem látna a panasz napvilágot, vagy ha igen, akkor pedig eljárást volna maga után. Mi: bazi tyúkok elnyomott helyzetünkön fogva még nem cívilizálódhattunk annyira, hogy a törvény védelmét minden vonatkozásban élvezhessük, amiből a mi jogérzékünk szerint az is következne, hogy annak súlya sem terhelhet bennünket, innen van az, hogy most bátorodunk ügyünkkel a saját eszünkbe venni, gazdáink helyett. Azon kezdjük, hogy már a fél folyamán sok-sok méltatlan, meg nem érdemelt tyúkszemrehányást kellett elszerveznünk gazdaszonyaink részéről, amiért élelmiszereinkért (tudjuk, hogy nem illik intrikálni, de mégis megsugalljuk hogy az a lehető legsilányabbi volt!) ellenérték gyanánt nem tojtunk eteget. — Mi akkor jogos felháborodásunkban azzal vágtunk vissza: Az dobjáránk az első követ, aki ilyen koszt mellett és ilyen hidegben többet tud tojni.

Gazdaszonyaink megértették érvelésünket és ígéretekké igyekeztek jogos felháborodásunkban lecsillapítani, mondván: Megálljatok, pipiké, majd jön a szép tavasz, az uccán kizöldül a fű, a fűben pedig kövér bogárcák fognak hemzsegni és akkor majd javulni fog a gazdasági helyzetetek!

Eme szép ígéretre aztán előlegeztük a bizalmunkat és elkezdünk — mondhatjuk — erónk felett — tojni...

Eljött a tavasz!... Gazdaszonyaink is bevaltották a tőlén tett ígéretüket: kiengedtek bennünket a szép zöld uccára. A beígért bogaracskák mennyisége pedig túlhaladta még legmerészebb álmainkat is, úgy, hogy tyúkszemponthól nézve a dolgot, valóságos paradicsomban voltunk!...

Paradicsomi, idilliikus életünkbe azonban — mint a regényírók mondanák: a derült égből egyszerre csak lecsapott — a rendőr.

Szigorú rendőrbácsi jelentek meg és könyörtelenül ki üttek bennünket kővé ideig élvezett paradicsomunkból, pedig ama bizonyos bünye esabító állimafák nem is az uccán vannak, hanem a szomszédos kertekben és — mi éppen éme fák érdekében is fejtettünk ki hasznos levekenységet, mikor a kártékony rovarokat a mi sajátos kémiai berendezésünk segítségével tojásokká igyekeztünk átváltoztatni. Az a posztrofált mezei nyulakhoz hasonlóan, mi is kérdézzük: bogár-e, vagy tojás?

Nagyon szépen kérjük a tek. Szerkesztő bácsit, kérné meg azokat a szigorú, de jó rendőrbácsikat: engednének vissza bennünket elveszett paradicsomunkba; hiszen a tojást a rendőr bácsi is szeretik és aki a tojást szereti, az rossz ember nem lehet, a tojásból pedig valamilyen — még előtlünk is ismeretlen okból — csirke is lesz és az sem lehet megvetendő cseléd: mert hiszen egy urakodó (ha jól emlékszünk ezzel a tyúkszemünkkel) valami Nagy Frigyes nevű, akkor vélte elérni: népe jólétének paroxizmusát, ha minden es-

delmünk érdekében szót emel, még azt is megígérjük (feltéve, ha nem minősítik megvesztegetési kísérletnek), hogy kedvező eredmény esetén módunkban fog állni a közlelmzés terén fokozottabb teljesítményt — vagy ha úgy tesszük: tolyásítmányt nyujthatni.

Igazságos döntés esetén még az embereknek is teljesedésbe menne az a nem tudom honnan vett állításuk, hogy: az igazságot még a tyúk is kikaparja.

Abban a reményben, hogy szerény virlyogásunk meghallgatásra talál, maradjunk úgy a k. Szerkesztő bácsinak, mint az egész tojásra éhező emberiségnek továbbra is alázatos szolgálatjára:

a Külsőségi Tyúkok.

Revolveres rablási kísérlet Budapesten egy hadirokkant trafikos ellen

Budapesten a Verceléti úton Benkő Gábor hadirokkant dohánytözsésüzletébe az elmúlt este 11 óra tájban bement egy elegáns öltözötű 21 év körüli fiatalember és cigarettát kért. A tözsés elővette a dobozt, de mielőtt átadhatta volna, a fiatalember revolvért vett elő és ráfogta a tözsésre:

— **Vagy idead száz pengőt, vagy azonnal lelévöm!**

Benkő nem rémült meg, a pisztoly után kapott, de nem tudta elvenni, mert az ismeretlen elrántotta kezét és az ajtó felé hátrált. **A fegyver**

közben elsült és a golyó a falba fúródott. Az ismeretlen ekkor újra célzott, de a golyó célt tévesztett. Benkő előkapta a redőnyhúzó vasat és azzal megütötte a banditát. Az ütés eltalálta a balrecsontján. Úgy látszik több golyója nem volt már a banditának, mert a lövés után kiugrott az ajtón és elmenekült. A lármára több rendőr sietett a helyszínre, de nem tudták már elfogni a banditát, aki ujjlenyomatát otthagya az asztalon. A tözsés pontos személyleírást adott támadójáról.

Internátust kell építeni Debrecenben a „bejáró“ középiskolások részére

Súlyos terhelését jelenti a növendékeknek a „bejárás“.

Ugy mondják és igaz is, hogy Debrecen az iskolák városa. Sok itt az iskol, jóliruk messzeföldre terjed és érhető, hogy örvend az a szülő, akinek debreceni iskolába járhat a gyermeke. Ez az oka annak is, hogy még azok a szülők is, debreceni iskolába járatták középiskolások gyermekeiket, akik általában vidéken laktak és nem tudnak gyermekeik részére az iskolák városában olyan otthont biztosítani, ahonnan a gyermek mindig pihentető és állandó felügyelet mellett menne naponta iskolába. Vannak sokan, akik családoknál bérelnek szobát és fizetik a teljes ellátást csak hogy megkapja a jó középiskolai nevelést a gyermek. Sokan vannak azonban olyanok, akik nem tudják megfizetni azt az összeget, melyet Debrecenben lakásért, teljes ellátásért kérnek. Ezek a szülők kénytelenek azt a megoldást választani hogy a gyermek a Debrecenhez közelebb fekvő helyekről vonaton járjon be az iskolába. Ezek a bejáró növendékek. Nem irigylésre méltó ezeknek a helyzete. Sokkal hamarabb kell felbredniük, mint társaiknak, akik csak a város egyik uccájából mennek át a másik uccában lévő iskolába, hogy tanuljanak. Ők a szülőhájukban, városkájukban a hajnali órákban ébrednek, gyalogolnak az állomásra és tanulnak a robogó vonaton, mert nem sok idejük marad odahaza sem a tanulásra, mivel délután is vonaton ütnék már, hogy hazajárjenek ebéd-vacsorára.

Ilyen módszer mellett sem a tanuláshoz, sem a nevelésnek, de a gyermekek egészségének nincs valami nagy védelme, a nyugodt fejlődés biztosítására. A bejárás sok kára közül talán a leggyeőbb elömenetel és a gyermekek észrevehető fáradtsága a legjobban szembe-
szökő.

Az iskolák szempontjából sem közbömbös, nem előnyös ez a bejárás, mert külön tekintettel kell lenni az ilyen növendékekre, kivételek kell tenni és ez megbontja az egyenlő elbánáson alapuló erkölcsi rendet. A bejárók részére helyet kell biztosítani, ahol tartózkodhatnak, télen ezeket a helyiségeket külön fűteni is kellett. Megtérített a nagy hófúvások idején, hogy szállást kellett adni az utmaradó gyermekeknek az iskolában, gondoskodni élelmiszereikről, ami a mai különleges hadihelyzetben igen kemény feladat elé állította az iskolák igazgatóit.

A bejárórendszert csak úgy lehet megszüntetni, ha gondoskodnak eleget nagyságú olcsó és jó, középiskolásoknak való internátusról, ahová a vidéken lakó szülők beadhatalják gyermekeiket és nem jelenti ez az internátus elbírhatalan anyagi megterhelésüket. Az ilyen internátusban önköltségi áron kellene adni minden, ellátást, lakást, gondozást, mert főleg azok veszik igénybe majd, akik nem bírják a nagyobb összeget megfizetni gyermekeiknek a városban való neveléséért.

Az ilyen internátus sokkal szélesebb réteget kapcsolna Debrecenhez, könyvebbé tenné a sok kis diák sorsát, akik a bejárás mellett valóságos mártírjai a középiskolai oktatásnak. Munkát kell szervezni és elérni azt az eredményt, hogy a jövő iskolai évben már ne szaladjanak kora reggel a fáradt gyermekek a pályaudvarról az iskolák felé és tanítási órák után újra a pályaudvarra és utazzanak, fáradjanak, míg szerencsésebb társaik nyugodtan ebédelnek és utána tanulhatnak. Az éjszakai pihenés után pedig frissen indulnak az új napi munkára, szemben azokkal, akik csak egyszer egy héten, vasárnap pihenhetnek igazán.

Kigyó ucca 57. szám alatti

Vámos Pál cipésműhelyét átvettem

Megrendelőimet az eddigi előzékenységgel, pontossággal és jó munkával fogom kiszolgálni.

Kolbe Ernő Jenő, cipésmester

**FERENC JÓZSEF
KESERŐVIZ****SIMAI MAGDA**

gyorsíró iskolájában május 1-én új tanfolyam kezdődik. Piac. u. 73. — Vidékieknek vasúti kedvezmény, államlvizsga helyesírást-tanítás.

Elaludt a sínek mellett és azt hitték, hogy öngyilkos akar lenni

A Sámsoni úti sorompó közelében a vasúti sínek mentén egyik pályőr megpillantott az esti órákban egy férfit, aki a sínekre feküdt. Mivel a helyzetből megítélve úgy látszott, hogy az illető öngyilkos akar lenni, annál is inkább, mert néhány perccel belüli vonatnak kellett átfutnia azon a részen, telefonon értesítette a rendőrséget, hogy öngyilkosságot akar megkíséríteni egy ismeretlen férfi, ő igyekszik azt megakadályozni, amíg a rendőrség megérkezik.

Ezután a pályatestről lehúzza a férfit, aki valószínűleg azért, mert akkor ébredt fel álmából, rendkívül zavarosan viselkedett és ezzel még erősítette a pályőr gyanúját. Mikor a rendőrség megindította az ügyben a vizsgálatot, megállapították, hogy a sínen talált egyén Nagy Sándor nap számos, Csillag-utca 26. szám alatti lakos. Nagy Sándor elmondotta, hogy eszébe sem volt öngyilkosságot követni el, mindössze az történt, hogy délután nagyobb utat tett meg, a Sámsoni úti sínekhez érve már annyira elfáradt, hogy leült megpihenni és a nagy fáradtságtól elnyomta az álmot. A derék vasúti ör könnyen lehetséges, hogy életét mentette meg, mert ha nem ébreszti fel a vonat kerekelt kettévágják. Miután tisztázódott, hogy Nagy Sándor valóban nem öngyilkossági szándékból feküdt a sínekre, az ügyben megszüntette a rendőrség a vizsgálatot.

Már a tavaszon meg kell munkálni a Pozsony-úti kislakás-telep 35 kertjét

A napokban számoltunk be arról, hogy a Pozsony-úti uccán épülő kislakás-telep házainak felépítése nagy erővel folyik és rövidesen tető alatti lesz a 35 szép téglaház. A házakhoz, mint ismeretes, veteményes kertek tartoznak, akik a sokgyermekes családok, akik megkapják a családi házakat, a kertben termelhessek a szükséges konyhakerti veteményeket, gyümölcsöket.

Az építkezési anyagok már a helyszínen vannak, fuvarosok a területen már nem járnak, legalább is a kertek céljára jelölt földeken és így ha nincs más akadály már most megmunkálni és bevetni kellene a jó termőföldeket, hiszen az elmúlt évben is, mint a kertgyesület bérlete, sok szegény családnak termerte meg a szükséges konyhakerti veteményeket. Ma, amikor minden talpalatnyi helyet bevetnek, nem lehet közbömbös, hogy 35 családi ház kertje terem-e az idény, vagy nem. Valószínűleg lehet módját találni, hogy azok, akiknek átadják majd a családi házakat, már most megkapják művelésre a földjüket, legalább a burgonyát elvetnék még idejében. Szász mázsa burgonyát adna az a nagy terület. Ha pedig nem adják át a családi ház bérelőnek most a földet, akkor őszig adják másoknak a földet, szívesen megmunkálják, legalább nem marad parlagon a nagy terület.

— Japánunk szentszéki képviselője nagykövetséggé fejlesztik. A meglévő levelet a japán nagykövet a jövő héten nyújthatja át a Szentatyának

HIREK

„DEBRECZEN“

szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József királyi herceg u. 1. (Pikabérház.) Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás.) Előfizetési árak: havonta 3.— P. negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér., vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata április 25-én reggel 8-tól, május 2-án reggel 8 óráig: „Aranangyal“ Plac u. 50., telefon: 24-53 — „Reménység“ Csapó u. 22., telefon: 14-21. — „Isteni gondviselés“ Petőfi-tér és Teleki u. sarok, telefon: 32-81. — „Sas“ Hatvan u. 66. telefon: 11-93.

Valahol az orosz földön...

(Suha Balogh József zenéje.)

Valahol az orosz földön
A táborfű mellett,
Barna fű, magyar honvéd
Irja a levelet...
Gondolata messze szárnyal
Egy kis fehér házba:
Ahol egy szép szőke kislány
Néhez szívvel várja...

Valahol egy szőke kislány
Nem tud elpihenni,
Minden este az ablakát
Hallja megzörgetni...
Oda ül az ablak mellé
Patyaláng vállán:
Még a hold is belesápad
E hűséget látván...

Veressné Főző Erzsébet.

— Nápolyi professzor előadása a debreceni egyetemen. Giuseppe Toffanin, a nagynevű napolyi egyetemi tanár, hazánk régi igaz barátja, május hó 4-én, hétfőn d. u. 6 órakor az egyetem XIII. sz. termében „Omèro tra gli umanisti e i romantici“ címen (Homeros a humanisták és a romantikusok között) olasz nyelvű előadást tart, amelyre a baráti olasz nemzet nyelve és kultúrája iránt érdeklődő közönséget szeretettel meghívja az egyetemi Olasz Intézet igazgatósága (telefon 25-00, mellékállomás 31.)

— Három és fél millió pengő a főváros zárszámadási hiánya. A községi háztartás összes vagyona a most elkészült zárszámadás szerint 1467 millió pengő, a törhek 433 millió pengőt tesznek ki, tehát a tiszta vagyon 1034 millió pengő.

— Argentína nem engedi át kikötőit angolszász hadihajók kijáratára. A buenosairesi kormány elutasította az USA és Anglia erre vonatkozó felszólítását.

— A Hadimúzeum kéri, hogy a legényeségi arany vitézségi érmesek lehetőleg egyenruhás fényképüket küldjék be a Hadimúzeum kiállítására részére. A fényképekkel együtt a fegyvertény leírását és az adományozás rendeletének a számát is be kell juttatni, mert a viselésre való jogosítást csak ezen az alapon lehet a legközelebbi időn belül elbírálni.

— A debreceni törvényszék ötös tanácsa dr. Fövenyessy Sándor elnöklétével államellenes bűnügyek tárgyalásának megtartására Husztra és Máramarosra utazott.

— Dr. Naményi Gyuláné gyorsíró-gépfőiskolájában (eng. 6475), május elsőjén tanfolyamkezdés. Batthyány u. 1. Telefon: 20-77.

— A közellátási miniszter intézkedett, hogy vitaminkisérletű konyhát állítsanak fel az ország egész területén. Ez azért szükséges, hogy a legszegényebb népréteg számára is hozzáférhetővé tegyék azokat a konyhatechnikai és főzési módokat, melyek segítségével a védő- és tápanyagok a kész ételben változatlanul megmaradnak. Ezeket a kísérleti konyhák receptek szerint dolgozzák és a leánymenteket is bevonják a főzésekbe, hogy legyen elegendő főzőoktatás. A miniszter a vidéki gazdaságok útján állítja fel a kísérleti konyhákat.

Lényeges javításokat léptetnek életbe május 1-től a vasúti közlekedésben debreceni viszonylatban

Az Államvasutak igazgatósága május 1-től kezdve több irányban lényeges közlekedési javítást léptet életbe. Több olyan vonat indul, amely az utóbbi időben nem közlekedett, így Budapest felé olcsóbb lesz az utazás, mert a gyors helyett is sebességgel fog járni. Ungvárt viszonylatban két vonalpárral több közlekedik, mint eddig. Pestről javul a hazautazási lehetőség Ladányon át.

Azokban a vonatkozássokban, melyeket itt most nem közlünk, nincs jelentősebb változtatás, mindössze pár perccel tolódik el az érkezés vagy indulás.

A fontosabb menetrendi változások a következők:

Debrecen—Budapest között megmarad az Árpád sínautó. Indul 8 ó 20-kor, érkezik 11 ó 02-kor. Vissza indul a keletiről 19 ó 20-kor és érkezik 22 ó 19-kor. Ez a sínautó közvetlenül Budapest Nyiregyháza között közlekedik.

Két sebességvonat jár majd Debrecen Budapest közt. Az egyik vonalpar indul Budapestről 7 ó 10-kor, Debrecenbe érkezik 11 ó 40-kor, innen indul tovább Körösmezőre 11 ó 50-kor. Ellenirányban Körösmezőről Debrecenbe érkezik 18 ó 16-kor és tovább indul Budapestre 18 ó 26-kor, megérkezik a nyugatira 22 ó 52-kor.

A másik sebességvonat jár Budapestről 21 ó 30-kor, Debrecenben van éjjel 1 ó 52-kor, tovább megy 2 ó 02-kor Körösmezőre és Désre, illetve Besztercére, mivel Nagykárolyban ketté válik.

Visszajön Körösmezőről, illetve Désről, Besztercéről és Debrecenbe érkezik 5 ó 02-kor, indul 5 ó 32-kor, Budapestre érkezik 9 ó 56-kor a nyugatira.

Személyvonatpar is fog járni. Máramaroszigetről jön és Debrecenbe érkezik 21 ó 45-kor, indul Budapestre 22 ó 15-kor és a nyugatira megérkezik 4 ó 34-kor.

Ellenirányban Budapestről indul 23 ó 07-kor, Debrecenben van pontosan 5 órakor, tovább indul Máramaroszigetre 5 ó 37-kor.

Még egy hazautazási lehetőségük van a Budapest Debrecenbe igyekvőknek Ladányon átszállással. Még pedig: Budapestről indul 17 ó 35-kor személyvonat, Püspökladányban át kell szállni és Debrecenbe érkezik 22 ó 55-kor. Ez a vonat Ladányba érkezik 21 ó 22-kor és onnan 21 ó 55-kor lehet tovább jóni.

— **Jótekonny kávédelután.** A Gunda Gyuláné csendőralezredésné által kezdeményezett jótekonnyelű kávédelutánok, mint házi társasösszejövetel, olyan kedveltek és népszerűek lettek a hölgyek körében, hogy mind többen s mind nagyobb kedvvel vesznek részt a kellemes és intim hangulatú délutáni szürokon. Mindez szép segítséget jelent a hölgyek által kijelölt jótekonny intézményeknek. Gunda Gyuláné és kedves segítőtársnője Magyary Jenőné úrhölgyek most ismét bebizonyították, hogy a kezdeményezés mindenképpen sikert jelent. — Bár mentől többen követnék példájukat.

— **Halálbüntetés bevezetését sürgeti** a svájci hazafias szövetség hazaárulás és kémkedés esetében.

— **Erőszakkal vette vissza különváltan élő feleségétől a karikagyűrűt.** Sullyok Zoltán debreceni fiatal munkás, aki ellen rablás miatt vádat az ügyészség. A tárgyaláson a vádlott tagadta bűnösségét és elmondta, hogy csak gyűrűcsere történt, mert az ő karikagyűrűjét önként visszaadta. Az aszszony azt adta elő, hogy férje valóságos letépte kezéről a gyűrűt és újat megsértette. Magatartása fenyegető volt. Elvitte a kerékpárját is a házól erőszakkal. A bíróság zsarolás vétségét állapította meg és ezért 100 pengő pénzbüntetésre ítélte a rendkívül igaztalan viselkedő vádlottat. A kerékpár tulajdonját polgári perben döntik el. Az ítélet jogerős.

— **Hústalan napok Bulgáriában.** A szófiai közellátási főbiztoság rendelete szerint keddtől kezdve Bulgáriában csak vásárlási könyvre kapható hús a négy nem hústalan napon is. Minden héten megállapítják az ahéti húsfajadagot. Az első négy napon 200 gramm a fejadag.

ni. Ladányból ennek a vonatnak csatlakozása van Kolozsvárra.

Budapestről nincs több utazási lehetőség. Mint látható, a Debrecenből eddig 18 ó 34-kor Budapestre indult gyorsvonat ezután mint sebességvonat közlekedik, tehát olcsóbb lesz a menetdíja. Igaz, hogy kis idővel több a menetdíja. Elkészési lehetőséget is biztosít a MÁV, amennyiben büffkocsija lesz étkezőkocsi helyett.

Régi óhaját teljesíti a MÁV igazgatóság abban a tekintetben, hogy visszaállítja a Debrecen—Püspökladány között a délután személyvonat összeköttetést. Ez a vonat indul Debrecenből 13 ó 40-kor és Ladányban van 14 ó 49-kor.

Ezen a vonalon más fontosabb változás nincs. A többi, fel nem említett vonatknál csak csekély időeltérés lesz.

Debrecen—Nyiregyháza között az Árpádon kívül motorvonat közlekedik Debrecen—Nyiregyháza—Szerencs között. Indul reggel 7 ó 55-kor és visszaérkezik 15 ó 11-kor.

Ungvárra mennek személyvonatok a következő időkben Debrecenből indul reggel 5 ó 07-kor, 6 ó 20-kor, 11 ó 53-kor és 19 ó 49-kor. Visszaérkezik Ungvárról 2 ó 45-kor, 9 ó 04-kor, 17 ó 59-kor, 24 ó 50-kor.

A Debrecen—Füzesabony vonalon ugyanazok a vonatok közlekednek mint eddig, pár perccel eltolódással.

Debrecenből Füzesabonyba megy 5 ó 06-kor, 11 ó 52-kor, visszaérkezik Füzesabonyból 13 ó 30-kor és 20 ó 27-kor.

Debrecenből Tiszafüredre indul 19 ó 28-kor, visszaérkezik 8 ó 50-kor, Balmazújvárosra megy 14 ó 45-kor, visszaérkezik 17 ó 35-kor.

Debrecen—Tiszalök között. Debrecenből indul 5 ó 48-kor, 12 ó 02-kor és 18 ó 37-kor. Visszaérkezik Tiszalökről 7 ó 41-kor, 11 ó 30-kor és 17 ó 42-kor.

Nagyváradra indul Debrecenből 5 ó 27-kor, 8 ó 22-kor, 18 32-kor. Visszafele érkezik Váradról 7 ó 20-kor, 17 ó 35-kor és 22 ó 01-kor.

Nagyfőváradra indul Debrecenből 5 ó 06-kor, 13 ó 55-kor, 19 ó 24-kor. Visszaérkezik 7 ó 20-kor, 18 ó 10-kor és 21 ó 37-kor.

Ez a menetrend május 4-én, vagyis május 3-ról 4-re virradó éjjel 24 órakor lép életbe.

— **Ötszáz volt erdélyi földbirtokos ingatlanvisszaszerzési pere folyik jelenleg a bíróságok előtt.** Sokszerezen nyújtották be visszaszerzési keresetüket olyanok, akik a román uralom alatt kényszerítő körülmények között elhagyott ingatlanjaikat a keresetek megindításához a földművelésügyi miniszter hozzájárulása volt szükséges és a miniszter eddig 500 esetben adott hozzájárulási nyilatkozatot az ingatlanvisszaszerzési per megindításához.

— **Felakasztotta magát és meghalt Papp Sándor 37 éves hajdúszoboszlói földműves.** A debreceni ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— **Női konferencia Debrecenben.** A helybeli és egyházmegyei református lelkesítők évek óta május házfolyamán nagyszabású női konferenciát szoktak rendezni Debrecenben. Ez a konferencia most is megtartották május hó 7. és 8. napján délután öt órakor a Kollégium oratóriumában. Mindkét nap két-két előadás fog elhangzani, megbeszéléssel. A konferencia napirendjét közös énekeken és imádságokon kívül mindkét nap egy-egy művészi énekszám is fogja megvonzóbbá tenni. Első nap a Dóczy polgári leányiskola énekkara ad elő művészi előadást. Dr. Révész Imréné vezényletével. Második nap dr. Szász Imréné szövegére van beiktatva a program, orgonakísérettel. Május 8-án délelőtt fél tíz órakor a Révész-téri gyülekezeti teremben a Kéznek zárkórú konferenciája tartott. Ezen is két előadás fog elhangzani. Mindhárom konferenciát alkakomra felhívjuk olvasóink figyelmét.

DEBRECZEN

7. OLDAL.
1942. IV. 30.

A Múzeumbarátok Köre összejövetele

A Debreceni Múzeumbarátok Körében alakult műgyűjtők baráti asztaltársasága népes összejövetelt tartott a Déri-múzeum tanácstermében, mely már délután 4 órától nyitva állott a tagok részére, hogy azok az asztalra kihelyezett szebbnél-szebb és értékesebb díszműveket, a legújabb kiadványokat, hasznos kézikönyveket, folyóiratokat az előadás kezdete előtt is nyugodtan szemlélhessék.

A Kör ügyvezető alelnöke röviden beszámolt a Déri-múzeum legújabb gyarapodásáról, Móricz Zsigmond, Jóna István, Hegyaljai Kiss Géza és mások becses ajándékairól s örömmel jelentette, hogy a tagok száma csaknem eléri a háromszázat. Ezután Morvay Ferenc középiskolai tanár tartotta meg igen érdekes és tanulságos előadását a színes fényképezésről.

Morvay Ferenc számos felvétel vetítésével kísérelte előadását. Nagy tapasztalaton alapuló gyakorlati jó tanácsokat nyújtott és érdekes megjegyzéseket tett a napfény összetételének a változásáról, napkeltekor napnyugtáig. Legelőnyösebb világítás a sok fehér felhővel borított ég. Rávilágított a színezetektív és a színharmónia lényegére és beszélt a domináló szín jelentőségéről és a színes képek szerkesztéséről. Az értékes előadásért Nagybakay-Sesztina Jenő elnök mondott köszönetet.

— **Az Olasz Kultúrintézet május 1-ére, péntekre hirdetett ünnepélyt május 8 napján, ugyancsak pénteken lesz megtartva, mert május 1-én és 2-án semmiféle ünnepséget tartani nem lehet.** Antonio Fogazzaro születésének százéves évfordulója alkalmával tartandó ünnepély szónoka dr. Gaetano Trombatore egyetemi ny. r. tanár. Az ünnepély pontosan 6 órakor kezdődik. Mindenkit szeretettel meghív az Igazgatóság.

— **A „Tízántúli Gazdák“ gazdasági szaklap hatalmas számot adott ki, melyben részletesen beszámol a debreceni gazda-nagygyűlésről.** Szórol-szóra közli a gyűlésen elhangzott felszólalásokat és miniszteri kijelentéseket. Ugyanformán a lap hasábjain a mai mezőgazdasági helyzet, a felmerült kívánások és fontos nyilatkozatok megőrkítettnek hiánytalanul, tanulságul és biztatásul a jövőre. Szép fényképfelvételek tarkítják a szöveget. A lap ezenfelül több időszerű cikket és tájékoztatót tartalmaz.

— **Május 7-én Vöröskereszt hazibetegápolási-tanfolyam kezdődik a Szegénybetegrendelő (Degenfeld-tér 2. sz.) alatti helyiségében.** Jelentkezni május 1-től Rákóczi u. 30. sz. alatt dr. Tóth Lajosné h. főápolónőnél. Ajánlatos, hogy a hazafias célra tekintettel minél többen jelentkezzenek. Főápolónő.

— **A windsori herceg Miamiába érkezett.** A herceg, aki jelenleg a Bahama-szigetek kormányzójának tisztét tölti be, rövidesen továbbutazik Washingtonba nem hivatalos jellegű tartózkodásra.

— **Adományok.** A főispáni hivatalhoz az alábbi adományok érkeztek: A Debrecen és Vidéke Keresztesek és Halmérök Ipartársulata a szegénysorsú katonák hozzájárulói részére 150 pengőt adományozott. A Gazdák Sülődéje Rt. Gallamb kenyér- és sütőüzem a Horthy Miklósné Öfömlősége inszégakciója javára 150 pengőt adományozott.

— **Derecskén felakasztotta magát** Mogyorós Lajos földműves és mire rátaláltak, meghalt. Temetésére engedélyt adtak. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **A máv. nyugdíjasok Asztaltársasága szombaton este 7 órakor tartja összejövetelét a Szárnyaskerékben.**

Férfi kabát, férfi ruha,
Legjobb készítője **BOLLA**

Uriszabóság
Plac-u. 32. Telefon: 39-60.

Színház, film, szórakozás

A SZÍNHÁZI IRODA JELENTI:

Csütörtökön este Budapesttel egy időben a szezon legnagyobb sikere, a **Viharos szerelem** eredeti bemutatója parádés szereposztásban. Pénteken este Pataky Kálmán kamaranékes, az Opera tagjának egyúttal felléptével: **Három a kislány**. A Pataky-est előjegyzett jegyét kéri ma délig kiváltani a színházi pénztár.

Kovács Irén a „Váhalol Lengyelországban” operettben

A vitéz Jakabffy-társulat szerdai előadásán **Kovács Irén** játszotta a „Váhalol Lengyelországban” operett Katjusza-szerepét. Varázsosan szép hangjával, finom bensőséges és drámai erőt sem nélkülöző játékaival teljes mértékben igazolta azt a megállapításunkat, hogy **Kovács Irén** egyike a legkiválóbb primadonna-tehetségeinknek, aki rutinban is gazdagodva hamarosan egyik legjobb művésznőnk lesz a napjainkban igazi értékekben annyira szegény prima donna-szerepekben. Őde, egyéni színeket remek hangyaga predesztinálják erre. A szerdai előadás nagy sikere volt és a többi főszereplővel együtt számtalan nyíltszini s vastapsot kapott.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Csütörtökön este: **Viharos szerelem**. Premier.

Pénteken este: **Három a kislány**. Pataky Kálmán vendégjátéka.

Szombat délután: **Csavargóherceg**. Felmérés helyárak.

Szombaton este: **Viharos szerelem**.

SZÍNHÁZI KIS TÜKÖR

D. KOVÁCS JOZSEF, a Csokonai-színház gyönyörű hangú bouvívánja éneklé a nagyváradi Szent László ünnepségeken a „Giganybáró” és „János viléz” címszerepét. A kifizető művészt Pataky Balint, a nagyváradi Szigligeti-színház direktora kérte fel vendégszereplésre az ünnepi hét alkalmával. **D. Kovács József** egyébként előbb még egy másik meghívásnak is eleget tesz és **Esztergomban** vendégszerepel a „Cirkuszherceg” és „Három a kislány” operettben.

TOLNAY KLÁRI és **MEZEY MÁRIA** lesznek Pataky Kálmán után a vitéz Jakabffy-társulat vendégei. Tolnay Klár május 9-én este, 10-én, vasárnap délután és este járassa el a Csokonai-színházban híres szerepét a „Tüzevész”-ben, az idei legnagyobb színházi sikerben, mely több mint 200 előadást ért meg a budapesti Vigaszínházban. Az óriási érdeklődésre tekintettel a színház máris megkezdte a Tolnay-előadások jegyének árusítását és az első nap elvittek „egy félháza”. Mezey Maria május 16-án és 17-én játszik vitéz Jakabffy Dezső társulatánál Sommerset Maughan „Színház”-ában és az „Ilyenek a férfiak” operettben.

MIKLÓSSY JULIA, a kiváló komika megírta a „Máriám” híres katonadalt választat „Janisikám” címen és a remek költői szépségű, finom, hangulatos dalt elküldte Nagykeveési Ilonának. Miklóssy Julia egyébként Kondor Istvánnak, a vitéz Jakabffy-társulat ülkérának felesége, akinek nevéhez sok forrásházi siker fűződik az évek során. Szívesen szerepel a színházban, de az évek során nem szerződött le, hanem Kondor Istvánnak, férjének segít a titkári adminisztráció ellátásában. Művészi képességét most meghatározóan szép költeményében juttatta kifejezésre, melynek bizonyára nagy sikere lesz és rövidesen a rádióban is hallani fogjuk.

VENDÉGGYÁTEKOK SOROZATÁVAL akarja meglepni a debreceni közönséget májusban vitéz Jakabffy Dezső direktor. A már bejegyzett tényként közölhető Tolnay és Mezey vendégszereplésén kívül tárgyal Páger Antáival, Bulla Elmával, Csorlossal és Muráti Lillivel. Ezenkívül Szelezky Zoltán szeretné megnyerni kárpós vendégjátékra Jakabffy direktor, akinek felgyógyulása után Debrecenben lenne első fellépése Tamási Aron egyik darabjában.

Budapesten keresik a debreceni menetjegyiroda kasszafűróit

A debreceni rendőrség rádiogram útján értesítette a budapesti főkapitányságot arról a nagyarányú betörésről, mely szombatra virradó éjjel Debrecenben történt. Mint jelentették, ismeretlen tettesek betörték Rosenfeld József kereskedő üzletébe, ahonnan falbontás útján behatoltak a MÁV menetjegyirodájába. A betörők itt hideg úton megfűrték a páncélszekrényt, ahonnan

3200 pengő 51 vittek el. A debreceni rendőrség megállapítása szerint a betörők valószínűen a főváros felé menekültek.

A debreceni rendőrség rádióértesítése után most már a budapesti főkapitányság is bekapcsolódott a debreceni betörés nyomozásába s a fővárosban keresik a debreceni betörőket.

GYÁSZROVAT

Papp Sándor 29 évében elhunyt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a Köztemető 2 B) ravatalozójából. Lakás: Oláh Károly uca 19. Temetését: Bartha vállalata végzi.

Ózv. Szűcs Lajosné Szöke Róza, temetése ma délután fél 5 órakor lesz a Köztemető 2 A) ravatalozójából. Lakás: Honvéd uca 71. sz.

polgár Nagy Ferenc gazdálkodó, 41 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután fél 4 órakor lesz a díszravatalozó teremből, ugyanazonnap átszállított édesapja hamvai mellé. Lakás: Péterfia dűlő 30. Gebauer-cég rendezi.

Várszegi János OTI-tisztviselő 38 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután fél 5 órakor lesz a Köztemető 2 B) ravatalozó terméből. Dankó temetkezés.

Paszternák Dezsőné szül. Adler Erzsébet folyó hó 28-án, Berettyóújfaluban elhunyt.

Miskolezi István 54 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön 5 órakor lesz a Köztemető alagsorából ref. szertartással. Lakás: Nagyszalonta u. 32. sz. Pusztai.

— **A koleszvári új MÁV kórház megkezdte működését.** Tizenegy rendelő áll a vasutaság rendelkezésére és 18 ágy szolgál a betegek elhelyezésére. A kórház egész berendezése a telekkel együtt 250.000 pengőbe került.

— **A pápa 300.000 frank adományt** juttatott a francia hadifoglyoknak ajándékképpen.

— **Az erdőben és az erdő közelében tüzet rakni tilos.** Debrecen sz. kir. város közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságának, mint elsőfokú erdőrendészeti hatóságnak az 1935-évi IV. t. c. 25. §-a alapján kiadott 2014—1936. K. B. számú határozata értelmében Debrecen sz. kir. város törvényhatósága egész területén, az erdőben tüzet rakni tilos. Az erdő közelében 100 m. távolságon belül fekvő földeken és az erdő közlére ékezt tisztásokon is csak a kezelő m. kir. erdőhivatal előzetesen megadott engedélye mellett szabad tüzet rakni. Aki ez ellen vét kihágást, amennyiben a szabályellenes eljárásból tüzeveszély származott, vétségét követ el és az 1928. évi X. tc. rendelkezései illetve az 1935. évi IV. t. c. 276. §-a szerinti büntetettik. A tüzesetek megelőzése érdekében köteles az erdőrendészeti személyzet az 1935. évi IV. t. c. 25. §-ának 4. bekezdése értelmében minden idegent, akit a kijelölt turista, erdei és közutakon kívül talál, az erdőből kiutasítani és az ellenszegüléssel szemben az idézett tc. 285. §-a szerinti eljárni. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

— **Az OTI biztosításnál a javadalmazási határ felemelése.** Az OTI biztosítással kapcsolatban az ú. n. javadalmazási határ alá eső munkavállalók biztosítási kötelezettsége szempontjából irányadó javadalmazási határnak az 1942 évi április hó 1-től kezdődő hatályú a betegségügyi biztosításban az eddigi havi 400 pengőről havi 500 pengőre, az öregségi és rokkantsági, özvegyégi és árvasági biztosításban az eddigi havi 600 pengőről, havi 800 pengőre történt felemelése következtében biztosításra kötelezetté vált egyes munkavállalók bejelentését külön belügyminiszteri rendelet szabályozta. A szóban levő munkavállalókat az 1942 évi május hó 8 napjáig kell az intézetnél bejelenteni. A bejelentés részletes szabályait az OTI ebből a célból kiadott „Tájékoztató”-ban közli. A Tájékoztatót az intézet (helyi szervei) az érdektelt munkaadóknak megküldi, de azok az érdekteltnek az OTI-nál (kerületi pénztárknál) kiérdeklődésükkel is díjtalanul rendelkezésére állanak.

Révész püspök máramarosszigeti útja

D. dr. Révész Imre püspök, — mint megírtuk. — **Uray Sándor** egyházkerületi főjegyző, dr. **Papp Ferenc** egyházkerületi középiskolai felügyelő és **Elek Imre** dr. társaságában Máramarosszigetre utazott generális vizitációra. A vizitációk eredményeként a püspök Kiss György gimnáziumi igazgatónak meleg köszönetét és elismerését nyilvánította az elmúlt évtizedekben kifejtett odaadó munkásságukért.

A vizitációk kiterjedtek az egyházakra is és ott hasonlóképpen minden a legnagyobb rendben találtak.

Máramarosszigeten a püspök nagylelkű prédikációt mondott. Később látogatásokat tett a főispánnál, a polgármesternél s a többi előkelőségeknél.

Közérdekű levél Mi van a perccel

Fel akarom hívni az illetékes hatóság figyelmét, hogy egyes árúrok a perccel milyen spekulációt visznek végbe. Megfigyeltem a hó 28-án, délelőtt 10 órakor öt perccerésztő jött a Böszörményi úton telerakott kosarakkal, de hiába mentek hozzájuk a szegény emberek, nem adtak senkinek. Ellenben később észrevettem, hogy dugaszban 12 fillérével már adtak olyanoknak, kikből kinezték, hogy megadja a magasabb árat és nem szól semmit. Most már értem, miért nem árúsítják a perccet, mint máskor, nyílt helyen, pl. a Bilka előtt, a főtér sarkain, miért csak úgy szinte titokban, mellékuccsokan. **Egy megfigyelő.**

Magunk részéről nem akarjuk árdragítással gyanúsítani a perccer-árúrokat, de miután a vad a fenti, hozzánk jutott levélben elhangzott, helyes lenne bizonyos hatósági megfigyelés ebben a vonatkozásban.

Osszeállították a németek ellen játszó magyar válogatót

A magyar válogatot keret tagjai szerdán délután esős, szeles időben edző mérkőzést játszottak a diósgyőri Stadionban. A válogatot keret első ellenfele a DIMÁVAG vegyes csapata volt, melyet könnyedén 3:1 arányban győzött le a jól mozgó válogatot keret. Majd 2x15 perces edzést tartottak a DIMÁVAG ifj. ellen, melynek kapuját a szegedi Tóth védte. Itt 3:0-ra győztek a válogatot keret tagjai. A mérkőzések után kihírdették a németek ellen játszó válogatot csapatot, mely a következő: Tóth Szeged, Balogh II., Bíró, Újpest, Nagymarosi Újpest, Szűcs Szolnok, Dudás WMFC, Kincses Gamma, Zsengei Újpest, Tihanyi II. SZVSE, Bodola NAC, Gyetvai Ferencváros, Tartalék: Horváth, Olajkár II. Szusza, Pázmándy.

A német válogatot keret pénteken érkeznek és az MLSZ nagy ünneppéggel fogadja a csapatot. A magyar válogatot keret szombaton utaznak vissza Budapestre a diósgyőri táborból és együtt maradnak a mérkőzésig. A mérkőzést Barlassina vezeti.

— **MANSZ Revíziós tanfolyam** május elsejétől új háztartási tanfolyamot rendez. Mivel csak 20 növendék vehető fel, felkérjük azokat, akik a tanfolyamon részt ohajtának venni, jelentkezzenek a MANSZ, Piac uca 36. szám alatti helyiségében, délelőtt 9—1 óra között.

— **Pályázati hirdetmények a hivatalos lapban.** Nagyványa városnál üresedésben levő általános mérnöki állásra, (nem gépészeti), a dohánygyövedéki központi igazgatóságnál az üzemi tisztviselők szakán 6 gyakorlati állásra, — az ungvári állami ruszin nyelvű gimnáziumnál helyettesítő kerületi egy kisegítő szolgálati állásra.

DEBRECZEN

8. OLDAL.
1942. IV. 30.

Közgazdaság

Németországban jelentést adtak ki a fagykárokról

A berlini lapok hosszú cikkekben foglalkoznak a téli hideg következtében előálló fagykárokkal és megemlítik, hogy sok helyen a fiatal vetés pusztulásával kell számolni a fagy miatt. A legnagyobb pusztítást a fagy azokon a vidékeken okozta, ahol ilyen nagyfokú hideget régen nem észleltek. A nehézségek a tavaszi újra megmunkálásban is észlelhetők és a mezőgazdaság jelentős károkat szenvedhet. Közlik a lapok, hogy az újonnan megállapított élelmiszeradagokat hosszú lejáratra szabták meg, további csökkentésről nem lehet szó.

Piaci szemle

A debreceni élelmiszerpiacon zöldségfélékből nagy volt a felhozatal a szerdai piacra. Sok spenót, sóska, saláta, új hagyma várta a vevőt és bizony sok portéka eladatlann maradt. Volt sok répa, tavalyi kalarabé, száraz bab, borsó. Burgonya nem volt és vereshagymát sem lehetett kapni. Az élelmiszerpiacon nem is volt felhozatal burgonyában, lehet, hogy az esős rossz idő miatt maradtak el a vidéki termelők. Burgonyát a tegnapi napon egész nap osztottak a Futura Pestületai raktárából. Rákóczi-utcán szappant adtak az üzletből a szerdai napon és a mosószappanért szők jelentkeztek s várták, míg megkapják.

A terménypiacra szalmát, esztkát és kevés szénát hoztak fel a termelők. Az árut hamarosan elvitték a vevők.

A tejpiacon túró, tejföl, tojás, tej már kevesebb, mint a kereslet megkívánja volna.

Debreceni lakarmányárak. Széna 7.36, kukorica 8.86, búzaszalma 4.80, rozsaszalma 5.00, árpaszalma 5.40, cukorrépa 11.00—13.50, lakarmányrépa 9.00—11.00.

A kenoszappanszükséglet május 5-ig kell bejelenteni az Országos Gyümölcstermesztők Egyesületének vidéki fiókjai útján azoknak a szőlő- és gyümölcstermesztő gazdáknak, akiknek nyersmákolin, kvassza, rotarpor, stb. permetezéshez kenő, azaz káli-szappan szükséges.

36386—1941 tk. Arverési hírdetménykönyv. 6—5254—1938. A debreceni kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság, kir. kincstár (képv. m. kir. pénzügyigazgatóság, Debrecen) végrehajtónak, Nagy Antal és neje Borovics Erzsébet végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 1933 P 59 fillér tökélytelenség és járulékal behajtása végett a Debrecen városban fekvő s a Debrecen sz. kir. városban fekvő s a debreceni 14524 sz. tkvi betétben A+1. sorsz. 18329 53 hrsz. alatt felvett, a betéti állás szerint 339 négyszögöl házhely, a Miképeresi út mellett, azonban a kir. kincstár által becsatolt adó- és becselési bizonyítvány tartalma szerint ugyanly nagyságú, de a Bellegelő II. dűlőben, Erdei u. 7. sz. alatt fekvő és a végrehajtást szenvedők nevében álló beltelkes lakóháza 2800 P kikiáltási árban elrendelte Az árverést 1942 május hó 16 napján, délelőtt 9 órakor a tkvi hatóság helyiségében, (Deák Ferenc uca 17 sz. 1 ajtó) fogják megtartani. Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron eladni nem lehet, 1908 LXI. tc. 26. paragrafus, mindamellett, ha az árverés megtartását Kovács Ferenc kéri 3154 P 37 fillér vételénél alacsonyabb áron eladni nem lehet. Bányapénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százalékkára kell kiegészíteni. — Debrecen, 1942 január 17. Dr. Füzesy sk. kir. bíró A kiadmány hitelű Olvashatatlann átírás, kiadó.

Tavaszi bőrkesztyűk

retikülök, gumifűzők, gumiharisnyák, selyemharisnyák, melltartók és ernyők

Szenássy és Daku-ná!
KOSSUTH UCA 2.

SPORT

„A bajnokság még az elvesztett Törökvs mérkőzés után sem tekinthető lefutottnak” — mondotta az DVSC egyik vezetőségi tagja munkatársunknak. Nem állítjuk magunkat hiú reményekkel, tudjuk jól, hogy 90 százalékban elintéztünk tekinthető a Törökvs elsőse és NB-be jutása, azonban labdarúgásban minden lehetséges. A Törökvs még megy Marosvásárhelyre, azonkívül is adhat le pontokat. Pillanatnyilag mindenestre úgy néz ki a helyzet, hogy a Törökvs négy pontos vezetése nem sok reményt hagy számunkra. Csapatunknak azonban egy kötelessége lehet a vasárnapi vereség után: megszerezni minden hátralevő pontot, a gyenge ellenfelek ellen minél több gólt rúgni, mert hátha mégis gólrányon fog eldőlni az NB I-be jutás kérdése. Nekünk most már könnyebb ellenfeleink vannak hátra, az erősebbek közül a Marosvásárhelyi SE, Kolozsvári MÁV, Goldberger SE, MOVE Szabolcs Debrecenbe jönnek, nekünk a Postás-hoz, Ganzhoz, Nagyvárad Törökvséhez kell mennünk. Mindenestre most már a bajnokságot nem mi nyerhetjük meg, hanem csak a Törökvs vesztheti el.

Társadalmi akció indul Debrecenben a DVSC-nek NB I-be jutása érdekében, ha legalább a második helyen végez. Küldöttség megy Debrecenből Gidófalvy Pál dr.-hoz, az MLSZ elnökéhez és rámutat arra, hogy a 130.000 lakosú Debrecennél elsőrangú sportterdek, hogy NB I. csapata legyen. Csak azt kéri az MLSZ elnökségétől, hogy amint annak idején a DIMÁVAG csapatát, később Kolozsvár, azelőtt Kassa csapatát sport közérdekből az NB I-be osztották be, tegyék ezt meg Debrecen csapatával is, melyet már harmadik esztendeje csak a szerencsétlen véletlenek láncolata út el a bajnokságtól, egyébként anyagilag az ország egyik legjobban megalapozott egyesülete, most építeti a magyar vidék legszebb, legkorszerűbb pályáját és sportcsarnokát és bizonyosra vehető, hogy játékosgárdáját is úgy megerősíti az őszi idényre, hogy az feltétlen megállja az NB I-ben is a helyét. Hivatkozni akarnak arra is, hogy annak idején a Bocskay, mint az NB I-ben bentmaradt, sőt középcsapat helyezést elért egyesületet szüntették meg, ezáltal Debrecen sportéletét NB I. csapatától fosztva meg. Kéri, hogy a DVSC-t, mint a Bocskay utódját — és elődjét, — ha másként nem lehet létszámmeléssel, amit ha a Magyar Kupa, vagy Corinthian-díj nyertese NB II. osztályú csapat lenne úgyszólván végre kellene hajtani — osszák be az NB I-be.

A DTE csapata még veretlen a tavaszi idényben és pillanatnyilag kétség-telenül legerősebb egyesülete az amatőr bajnokságnak. A kitűnő csapat, mely az őstől Villanygyár FC név alatt fog működni, a DVSC II. ellen remekül játszott. Különösen Sarkadi s Hernádi mutatott nagy formát. Veres még egyelőre nem a régi, de hosszú lapos labdái így is aranyat értek. A DVSC II. csak árnyéka az őszi nagyszerű együttesnek. Ignác, Tisza, Réti, Dombóvári hiánya nagyon megérezni.

Kettős bajnoki amatőr mérkőzés lesz a Stadionban vasárnap. Fél 3-kor kezdődik Jánossy vezetésével a D. Husos-NYVSC II. mérkőzés. Utána fél 5-kor lesz a DTE-DMTE mérkőzés, melyet Gorondi vezet. A DEAC-B. Turul bajnoki mérkőzést külön az egyetemi sporttelepen játsszák le fél 3-as kezdéssel dr. Lengyel József vezetésével.

Az ifjúsági bajnokságért a Nyilastelep-DTE, DEAC-Egyéertés és DMTE ifj.-DVSC ifj. mérkőzések lesznek. A Nyilastelep a legesélyesebb bajnokjelölt.

A Villanygyár II. csapata, melynek I. csapata DTE néven szerepel az amatőr I. osztályban, pótlólag benevezett a II. osztályú bajnokságra.

Kétféle válogatottja szombaton utazik Miskolcra vitéz Papp János szövetségi kapitány vezetésével. A csapat változatlanul a Márki — Papp, Kabai — Zi-

lahy, Mester (DVSC), Kert — Fábán II., Berecz, Szabó, Csancsinov, Sidlik összeállításban játszik Északkal.

Csokai gyógyulása rohamosan halad és valószínűleg már a DVSC legközelebbi bajnoki mérkőzésén is részt vehet.

A DVSC Aknaszlatinán játszik Maros csapatával az Aknaszlatinai BTC-vel pályavárató mérkőzést.

Pocsai sikerrel mutatkozott be a Rusjban, bár már az első félidőben megsérült homlokán a Vasas elleni mérkőzésen. Ugyancsak jól játszott a szintén debreceni Nagy Sándor is, aki a balösszekötő posztján egyik legveszélyesebb játékos volt az ungvári csapatnak.

Turay II. sérülése rendbejött és a kitűnő középcsatár edzésbe kezdett.

Simonyi III-ról, a francia válogatott Simonyi II-nek öccséről, aki a DVSC-be lép és már a debreceni MÁV műhelytelepen dolgozik, azt írja a fővárosi lap, hogy egyik nagy csapatunkba lép a Ganz-ból, jövőre egyesülete a balhátvéd posztján akarja játszani a tehetséges 21 éves fiút Hátha valami tévedés van a hírből, mert a játékos már a DVSC-é, csupán azért nem igazolhatják az őszi idény előtt, mert előző egyesülete, a Ganz egy csoportban játszik a DVSC-vel. Azt pedig, hogy a lap a DVSC-t tartaná a szóbanforgó nagy csapatnak és NB I. egyesületnek, sajnos a vasárnapi Törökvs mérkőzés után egyre kevesebb valószínűséggel tetelezhetjük fel.

Egri Jogakadémia-DEAC 2:1 (2:0). A DEAC nagy fölényben játszott, de a kapu előtt nem volt szerencséje s a gólokat az egriek lötték. Az egriek góljait Drotkovics, a DEAC-ét Bucsiná lötte. Ezzel a vereséggel a DEAC már a selejtezőben kiesett a főkisokai labdarúgó bajnokságból. Farkas Iván jól vezette a mérkőzést.

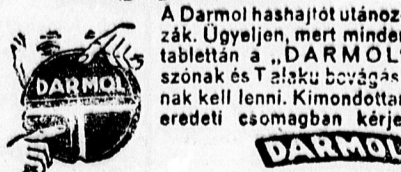
A piarista gimnázium csapata nyerte a KISOK-döntőt, 2:1-re verve meg 1:1 félidő után a felsőfémiparisokolat. A piaristák góljait Puskás és Tóth, a felsőipariét Tóth lötte. A piarista gimnázium ezzel a győzelemmel megnyerte a debreceni KISOK labdarúgó bajnokságot és a döntőben a szatmári gimnázium csapatával játszik a kerületi KISOK-bajnokságért. Körösi játékos vezető kitűnően vezette a szép, élvezetes mérkőzést.

Felkérem a D Husos labdarúgó játékosait, hogy csütörtökön, azaz ma délután 5 órára a DTE pályán a Villanygyárj edzésen jelenjenek meg. Intéző.

Felkérem az összes villanygyári labdarúgó játékosokat hogy folyó hó 30-án csütörtökön délután, edzésre mindenki jelenjen meg saját érdekében, mivel vasárnap már a II. osztály is bajnoki mérkőzést játszik. Pénteken este fél 8 órakor a szakosztályi értekezleten kivétel nélkül mindenki jelenjen meg a fenti időpontban. Vezetőség.

HIRDETÉNY, Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező Vajdalahos elnevezésű cca 938 kh. ingatlan 1942 október elsejétől egy, három, esetleg hat évre, a Kövesdy-alapítvány nevű cca 363 kat. hold, a Tornostanya nevű cca 723 kat. holdas ingatlanok pedig 1942 évi október hó elsejétől kezdődő 3, esetleg 6 évre, nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbeadásra kerülnek. Az árverés 1942 évi május hó 11-én, délelőtt 9 órakor a városháza kitanácstermében lesz megtartva. Az árverési feltételek és közelebbi adatok a városi gazdasági ügyosztályban (városháza, félemelet 19 szoba) a hivatalos órák alatt megtudhatók. Polgármester.

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utánozzák. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak és T alakú bevégyásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagban kérje.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

Séla-, mozipartneri keresek. „Korrekt” jellegre a kiadóba. 508

Kéthilérés vaitópéruz tekercsekben lapunk pénztáránál bármilyen mennyiségben kapható.

ALKALMAZÁST nyér férfi

Malomszakmában jár-tas tisztviselőt, vagy tisztviselőnt azonnal felvesz Felsőtisza-i Mű-malom, Balmazújváros. 433

Tanuló felvételt kívé-zeték szerelő műhelybe fizetéssel. Nagy Sándor-né. Garai-u. 15. 520
Egy jó erős kézimun-kás szabósággedet állan-dó munkára felveszek Forgács, Varga-u. 21. 518

14 éves fiút kifutónak felveszek. Piac 58. III. lépcső I. emelet 23. ajtó. 501

A lapkézbesítés és áru-sítás kenyérkeresetet nyújt, szorgalmas munkálkodás után pedig 60 —65 éves kortól nyug-díjat biztosít. Kiadóhi-vatalunknak már 16 nyugdíjas kézbesítője van. Pár napon keresz-tül kézbesítőket vesz fel a „Debrecen” ki-adóhivatala, melyre min-dönki alkalmas, aki írni, olvasni tud és nem fél a napi 2—3 órai munkától. Jelentkezés 27., 28. és 29-én délután 3 órától a „Debrecen” kiadóhivatalában, Jó-zsef kir. herceg u. 1. sz.

Angró fűszersegédet jó bizonyítvánnyal azo-nalra felveszek. Ador-ján fűszernagykeres-kező. 679

Fiatal sütősegédet fel-veszek. István-út 27. Jelentkezés 10 órától. 516

GYERMEKSZERETŐ házaspár takarítás elle-nében lakást kap. Pe-thő kézimunkaipar, Szent Anna-u. 10. 550

Házmester nagy fiúval vagy nagyobb leány-ával 15-re felvétetik. — Hatvan 60. 533

Kimérőt nagyforgalmú italmérősebbe fixre és jutalékra felveszek. Ga-rancia megkívántatik, lehet vidéki is. Levél-beni ajánlatokat „Má-jusi belépés” jellegre a kiadó továbbítja. 668

Önállóan dolgozó épü-lélmérősegédeket fel-veszek. Szűcs András. Csillag-u. 28. 542

Egy fiatal cipészsegéd javításra felvétetik. — Tóth, Széchenyi-u. 57. 482

Kifutófiúkat felve-szek. Hirlapiroda. Te-leki-u. 94. 680

ALKALMAZÁST nyér nő

A LAPKÉZBESÍTÉS és áru-sítás kenyérkerese-tet nyújt, szorgalmas munkálkodás után pe-dig 60—65 éves kortól nyugdíjat biztosít. Ki-adóhivatalunknak már 16 nyugdíjas kézbesítője van, pár napon keresz-tül a kézbesítőket vesz fel a „Debrecen” kiadóhivatala, melyre mindenki alkalmas, aki írni, olvasni tud és nem fél a napi 2—3 órai munkától. Jelentkezés 27., 28. és 29-én délután 3 órától a „Debrecen” kiadóhivatalában, Jó-zsef kir. herceg u. 1.

Fodrászkiasszonyt fel-vesz Biró, Deák Ferenc 26. 667

Kisegítő kisleányt fel-veszek. Tóth Árpád-u. 13. 488

Magános nő, vagy fia-tal házaspár lakást és fizetést kap házimun-káért. Pest-u. 15. 684

Egy ügyes kintőleányt felveszek. Mórész 12. 484

Egy segédleány varro-dába azonnal felvéte-tik. Aján szalon, Bal-lyhány 20. 481

Gyermekgondozónőt keresek, esetleg bejáró is lehet. Kovács mér-nők, Hatvan-u. 6. IV. em. 27. 512

Fiatal leányt napi pár-órai munkára angóra-nyú: kezeléshez felve-szek. Pacsirtau. 58. 682

Fiatal fodrászkiassz-onyt és tanulóleányt felveszek. Zakar, Szent Anna 41. 541

Lapkézésítéshez asszo-nyokat felveszek. Hir-lapiroda, Teleki-u. 94. 684

ALKALMAZÁST keres nő

Jobb helyre gyermek mellé ajánlkozom. Borz 11. Szabó Kálmán-nál. 534

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Tisztaságszerető, ren-des szobalányt kere-sek május 1-re. Cím: Teleki-u. 3. 362

Megbízható, főzéshez értő mindenest kere-sek hosszú bizonyít-vánnyal. Jelentkezés 10 órától 1-ig Volentné, Piac-u. 9. I. em. 674

Szobaleány, megbízha-tó, jó bizonyítványok-kal május elsejére fel-vétetik. Piac-utca 68. I. em. 3. 502

Jórávaló rendes mende-nes elsejére felvétetik. Huszár-utca 3/b. Kis-álmásnál. 487

Bejárónő, fiatal, 16—17 éves, 1-ére felvétetik. Szalkai-u. 3. 490

Főzőnőt jó bizonyít-vánnyal kis családdhoz 1-re felveszek. Wer-lőczy-u. 4. III. em. 6. 489

Szakácsnő jó bizonyít-vánnyal kerestetetik. — Batthyány-u. 20. 544

Jól főző mindenest magas fizetéssel felve-szek. Hatvan-u. 6. IV. em. 27. 513

Izraelita leány minde-nes főzőnőnek ajánlko-zik úri családdhoz, vagy magános úrhölgy vagy úr mellé. „Szorgalmas” jellegre a kiadóhivatal-ba. 506

Bejáró, esetleg bentlakó mindenest, aki főzni is tud, felveszek. Piac-u. 77. Földszint 2. Ke-resztépület. 549

Szakácsnőt, jól főzőt, hosszú bizonyítványok-kal keresek Püspökla-dányba. — Jelentkezni Miklós-u. 6. 678

Bejárónőt jó bizonyít-vánnyal 1-re felveszek. Kossuth-u. 67. 677

Bejárónőt, mindenest, május elsejére felve-szek. Zúgó-u. 3. 499

Bejáró takarítónőt ke-resek parkettes lakás-ba. Csapó-u. 4. 523

Szobaleány gyermekte-len házaspárhoz, sze-rényiégényű, felvétetik. Péterfia 29. Házmester-nél. 521

Izr, mindenest főzőnő felvétetik. Széchenyi-u. 21. 686

Jó főzőnőt és szoba-lányt keresek Sényőre, Bodorné. Jelentkezni Csapó-utca 1. III. 2. ballépésű reggel 9—11, délután 3—5. 531

Bejárónőt keresek — azonnalra. Rothmann, Simonffy-utca 17. 545

Kezldő bejárónőt dél-előttre felveszek. Je-lentkezni 12-ig Vörös-marty 2. Első ajtó. 540

Mindenest bejárónő jó bizonyítvánnyal felvé-tetik. Csapó-u. 24. Ke-resztépület. 539

Bejárónő hosszú bizo-nyítvánnyal, aki szépen mos, főnapra 1-re fel-vétetik. Leitner, Szé-chenyi-u. 11. 477

Bejáró takarítónő dél-előtti órákra felvétetik. Batthyány 9. Kereszt-épület. 546

AJÁNLAT

Kerékpárt, varrógépet, gramofont, szaksze-rűmen javít, Roboz és Hammer, Piac 8. 329 7. 12.

Szappannak való zsírt szappanra becsérél Pál János szappanosmester. Kölesei 8. 544 5. 15

Glánoztasson, vizsgá-lasson Kissel, Kigó-u. 5. Telefonhívó 19-77. MEGA borozó. 86 11. 15

Zsávojt egyenruháját készíttesse bizalommal Tegdesnél, Káivintér 19. Püspöki palota. 1093 5. 4

Sírkövek működől és termésköből gyümöl-csösök részére mész-salak kapható a Debre-ceni Műkögyár Rt.-nál. Fűrdő-utca 2. 1219 vv.

Legelősbban fest, tisztít, Weisz, Arany János ucca 29. sz. 1941 vv

Fügefő, Elveti a ruha-gondját, Ha vesz egy pár fügefőt! Szépet és gyökerest, Két vagy három évesel. Ez már most is kapható Hatvan utca 24. első ajtó. 313

Órajavítás, ócska órát veszek, eladok. Schiff-mann, Vendég-u. 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Erős fűzőt kartondoboz 4 kg irtartalom-mal bármilyen mennyi-ségben kapható. Cím a kiadóban. 1882

Hörgönyi fodrász új tele-fonszáma 39-51. Szob-szóló-út 4. 452 7. 29

Varrógépet veszek, el-adok, cserélek, kölcsön-zök, javítások jótállás-sal. Hívásra jövök. — Eisenberger, Csapó 101. 468 7. 29

Csipekfűgönyököt, va-lódi klopfi-anyagokat, 150—300 szelésben, — csipekanyagokat. Ro-thmire-utca 36. Ke-resztépület. 466 7. 28

Glánoztasson Csala en-nozó vállalattal. Lakás-vizsgálatok felelősség-gel. RRákóczi-utca 9. Telefon: 11-27. 437 7. 4

Vászon, damaszt, pap-lanlepedő és alsólepedő eladása Szent Anna-u. 22. I. em. 5. délután 2—6-ig. 107

A szombat esténként 1/2 9 óra után feladott apróhirdetések

következ napi megjelenését
nyomdatechnikai okokból nem
tudja biztosítani a

DEBRECZEN
Kiadóhivatala

Perzsaszőnyeg és más szőnyeg javítását és mosását szakember vállalom. Szabó József. Ajtó-utca 10. I. ajtó. 517

Cserépkályhák atrakását, javítását felelősséggel a legolcsóbban vállalja Laczko cserépkályhavállalat. Hatvan-utca 4. 526

Angóraszort, fonásra alkalmatlan és gubancot minden mennyiségben vesz, kártólást vállal. Kalapipar, Széchenyi-u. 7. 091 6. 30

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, brilliant magas áron vesz Pollák Endre ékszerész. Hatvan 2. 1185 7. 1

Amerikai szőlőképző gépet keresek megvételre. Ajánlatot a kiadóhivatalra kérem lezárva. 676

3000 drb téglát, 1500 drb használt nagy cserépet keresek azonnali megvételre. Címet kérem a pénztárnál leadni. 492

Napi 20 liter tej keresek azonnalra. Garai-utca 25. 485

ELELMISZER, ITAL

Frissen érkezett fajták egész nap olcsón kaphatók. Üres ládák eladó. Széchenyi 22. 1204 6. 4

Alma, frissen érkezett és almaekvár kapható. Hatvan-u. 41. 597 5. 11

OKTATÁS

Sínai gyors- és gépjáró iskolában állandóan beiratkozhat. Piac 73. Államvizsga. 1019 5. 15

BÜTOR

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyha berendezések Szabolcs bütörüzletében. Hunyadi 2. 1106 5. 4

Minek a feles kirakat, mikor olcsóbban vásárolhat udvari bútorüzletben. Piac 71. 1099 7. 3

Modern nato, ebédlő konyhaberendezés — kombinált szoba eladó. Kossuth 51. 1356 7. 11

Béka, fotell, párnázott szék háló, henteser, konyhaberendezés eladó. Hatvan 27. 1119 7. 15

Ebédő, háló, zongora, konyhabútor eladó. Megbeszélés 10-11, 4-5 között. Bika bérház I. e. I. ajtó. 640 v. v.

Elköltözés miatt komplett háló és asztal eladó. Domokos Lajos 28. 515

Teljháló, sötét és rázó eladó. Timár-u. 37. 2-3k ajtó. 539

Börgarnitúra, nagy szalontükör, vaskályha eladó. Zúgó-u. 3. Szántó-nál. 509

Egy ruhaszekrény eladó. Kassa-ut 13. 529

ÁTADÓ ÜZLET VENDEGLŐ

Eladó vagy bérbeadó Debrecen város központjában egy ötke-menés nagy sütőüzem házzal együtt. Közvételt egy százalékkal díjazok. Cím a kiadóban. 375

Eladó elkészítés végett teljesen jókarban lévő fűszerberendezés vagy kiadó. István-út 9. Szondi-u. 1. 662

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISEG

Kiadó nagy lérengemtes pince bármilyen raktárnak. Péterfia 8. 676

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Bútorozva a belvárosban utcai szoba, előszoba, konyha úri lakás. Cím a kiadóban. 475

LAKÁST KERES

Három pengőt fizetek annak, aki a város Nagyerdő felőli részén 3 vagy 4 szobás lakáshoz juttat. Cím a kiadóban. 1911 v. v.

Magános fiatalember bútorozott szobát keres teljes ellátással. — Horváth, Hunyadi-u. 18. 483

LAKÁSCSERE

KÉTSZOBÁS összkomfortos, modern. Nagytéplom közelében lévő lakásmat elcserelem 3 vagy 4 szobás kerli lakással. Cím a kiadóban. 364 v. v.

BÜTOROZOTT SZOBA

Nagyerdőn Kardos u. 13. világban különbejárattal csinosan bútorozott szoba kiadó. 431

Különbejárattal bútorozott szoba május 1-re kiadó. Hatvan-u. 6. III. 10. 547

Szoba, bútorozott, kiadó. Verő László, Ferenc József-út 58. II. emelet 29. ajtó. 486

Különbejárattal fűtőszobás bútorozott szoba, esetleg előszobával kiadó. Kossuth-u. 13. Emelet. 536

Különbejárattal szoba fűtőszoba használatra, azonnal kiadó. Püspök-palota II. 59. I. kapu. 510

SZALACSY RACZ IMRE BARNA KENYÉR

— Regény —
(21.)

— Lehet, én nem tudom, mert nekem nincs eladó búzám! — nézett fel Balázs, mert már nagyon ünta Szabó Esvány kérdéseit, ez azonban gondolt egyet és a csepeggő esőben, dudáló szélben egyenesen a kapunak tartott. Belépett és sietett az ereszt védelme alá:

— Agyon Isten, már mondom, jól tettem-e, nem tudom, de benéztek hozzád!...

— Ha más dolga nincs, jól tette, — szólott kedvetlenül Balázs, mert soha se állotta ezt a sunyi, mindig ravaszra gonopregó parasztot, aki még a templomban is azon jártatta az eszét, hogy vajjon mit kellene tenni, ami nem rendes dolog.

— Nem nagyon örülök, Balkó, de már mindegy! Szeretném megvárni a gazdát!

— Csak várja, jönnie kell már!

— Az eső csepegett, a szél sivitett és a galambok a tornác alá helyezett dudeszékákon sipátoló mérgeződéssel veszekedtek, hogy csak úgy hullott a tolluk.

— Ezek se férnek a bőrükben, — bámult a galambok tola után Szabó Esvány.

— Csak azt csinálják, amit az emberek! — vetett a dudok felé egy megvető tekintetet Balázs.

— Mondjad csak, Balkó, értesz te a pénzhez, — kezdett minden átmenet nélkül másról beszélni Szabó Esvány.

— En értenék, de nincs mihez!

— Már úgy gondoltam, hogy megösméred a pénzt?

— Már, hogy az Isten csodájába ne ismerném, nem vagyok én bamba, — paprikázódott a legény.

— Hát jó, jó tudom, hogy katona voltál, ismered a betűt, de kérdés, hogy tudsz-e a számhoz?

— En nem tudék — vonta fel a vállát Balázs. Ej, mit vallat kend engem, hagyjon dolgozni!...

— No, no, felélem dolgozhatsz, esém, amennyit akarsz, csak gondoltam, világot látott ember vagy, nézzd meg már azt a pénzt! — nyult Szabó Esvány a rongyos ujjasa belső zsebébe és egy piszkos, szuntos zacskóból vadonatúj, kékesen zöldhastú szazas bankót kotorászott elő.

Balázsban megfagyott a vér. Erre igazán nem várt. Száz koronás ennél a közismerten rongy embernél.

— Ismered, — lobogtatta meg Szabó a nagy pénzt.

— En igen, — nyelt száraz torokkal a leány.

— Nézzd csak meg jól, nincs-e valami hibája? — adta át a pénzt Balásznak, aki kézbe vette, megforgatta, megpogtatta, de hirtelen megállott a két ujjá között a pénz:

— Honnan kanyarintotta kend ezt a temérdek bankót?

— Az nem számos, kérdés, hogy jó-e?

— Hát tudja, jónak jó, de nekem nem kellene!

— Nem?

— Nem a!

— Bolond vagy te, Balkó! Nem kellene szazas bankó, mondjuk ha úgy a uccán találnád, a földön? — tett egy kaszálló mozdulatot Szabó Esvány, mintha csak úgy a porból, latyakkból elő lehetne halászni a szazasokat.

A legény újra megforgatta az ujjai között a pénzt, hallgatta a papiros zaját. A keserves öszi eső becsapkodott a tornác alá és Szabó Esvány pislogott a legény felé, mint a légyre leső béka. Kint az uccán kopott szárbén, derékig mocskosan a sártól lábalt Dudás Miska, a kondás. Szabó Esvány oda sáditott, aztán kiküldött:

— Hé, Miska te, gyere be már egy percre!

— Minek?

— Csak, majd megtudod idebent!

— Ide elihlatja a papot, az is azt fogja mondani, hogy ez a bankó nem igaz pénz! — adta vissza a legény a pénzt.

— Ne bolondozz már, esém, miért ne volna jó?

— Csak; nem igaz pénz! Más a szava, mint az igazi pénznek!

— Más? Aztán honnan ismered te a pénz szavát?

— Volt már egyszer, kétszer a kezembe efféle!

— No, csak volna belőle egy zsákkal, majd másképpen vélekednél, fattyú! — röhintett öntelten Szabó Esvány, de ekkor már ott állott Dudás Miska is és úgy csepegett róla a barna habarék, esővíz, mint a partra úszott kutyáról; nagy csepegekben.

— Agyon Isten, mire végzik?

— Arról beszélgetünk, hogy mi hibája lehet ennek a pénznek. — bökött Balázs az Esvány kezében lévő szazas felé.

— Ej, de fene nagy bankó van, cimborám! Kit ölt meg ebben a szegény világban! — mosolygott naptól, esőtől, fagytól tönkre ráncolódott, eszertt arcú ezer bánattával Dudás Miska.

Szabó Esvány úgy tett, mint aki érti a tréfát, átnyújtotta a szazast:

— Az Isten adta!...

Dudás Miska forgatta, nézegette a pénzt, aztán megdöntötten meggyőződéssel mondta:

— Csak nekem volna belőle egy hurkos tarisznyával!

— No, lám, pedig Miska cimborá ért a pénzhez, igaz-e? — vetette vissza a pénzt Szabó Esvány.

(Folyt. köv.)

Bútorozott különbejárattal kétágyas szoba 1-re férfiaknak kiadó. Dobozi-u. 11. 532

Egy bútorozott szoba azonnal kiadó. Arany János-utca 51. 530

Kiadó parkra néző bútorozott szoba esendes lakónak. Péterfia 48. Emeletén. 527

Veres-utca 19. bútorozott szoba május 1-től kiadó. 528

Női kvártélyos helyetők. Gyár-u. 6. b. Posta-kert. 522

Bútorozott szoba 2-3 személy részére teljes ellátással május 1-re kiadó. Péterfia 39. 393

VEGVES

Bélyeggyűjtők! Tömegtöbbség, kisebb gyűjteményt vásárolok, jobb bélyegre, sorozatokra eserelek. Választék. R. Gy. Magass Gy. lér 6. Délutánonként. 496

Legelőre (csordára) teheneket, növendek jószágokat elvállal a városi tejgazdasági bérleten. Vértess-v. Csapó-utca 57. 537

ELVESZETTI

Major János Apafi-utca 22. szám alatti lakos kenyérjegye elveszett, kéri a becsületes megtalálót, juttassa vissza. 497

Elveszett kedden délelőtt Bákóczy-utca 30. szám alól fehér kölyök puhi. Megtalálójá 5 p jutalmat kap. 495

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Eladó egy ócska szürke öltöny és egy új állapotban lévő fekete öltöny kis alakra. Meszena-u. 2. Keresztényület. 1854 v. v.

Eladók blúzok, kötött ruha, zöld posztókatát, zöld esőkabát közép-termetűnek. Elektro Lux porszívógép kifogástalan állapotban. — Bethlen-u. 70. 524

Férfiöltönyök, fekete és színes, eladók. József királyi herceg-utca 27. Keresztőpület. 504

INGÓSÁG VETEL

Ocska gramofondeméz klijáért 1.20-1.40-1 fizetek. Biró, Hunyadi 22. 1069 6. 25

Rőfősül-berendezést megvételre keresek. — Ajánlatot kérem Nyil-u. I. szám alól. 503

3000 drb téglát, 1500 drb használt nagy cserépet keresek azonnali megvételre. Címet kérem a pénztárnál leadni. 492

Légszekrényt veszek. Lifo átalán állapotban. Ajánlatot a kiadóba. Sürgős! Jelögre, vagy telefon 39-63. 511

Veszek baroshordót, raposókádát minden nagyságban, ha javítani való is. Nap 4. 683

INGÓSÁG ELADÁS

Mély gyermekkosci, sőt kék, eladó. Jókai-u. 12. Utolsó lakás. 505

Konyhaberendezés, gyermekágy ócsón eladó. Batthyány-u. 17-19. Félémelet 4. 494

Üzletberendezés tolvaható üvegajtóval, puittal eladó. Konez. Péterfia 30. 491

Cserépkályhák ócsón eladók. Hatvan-u. 4. 525

GAZD. ESZKÖZÖK

Ekek, boronák, lókapák, alkatrészek nagy választékban — Szécsi Hatvan 61. 1905 5. 4

GAZD. TERMÉNYEK

Szőlővessző, ciszrendű gyökéres, különböző fajta, leszállított árban. Barna 10. 548

Szőlővessző saját telepenről, gyökereztetett, különböző fajokban olcsón kapható. Simonffy 59. 507

ELADÓ HAZ

Eladó Venkert, Sínay Miklós-u. 38. sz. 4 szobás komfortos villa. Értekezni: Nagykőrös postafőnöknél. 493

40-50 forlesztésre eladó beköltözhető szoba, konyha nagytelomsnál biztos fizetőnek előleggel. Cím kiadóban. 538

Péterfia-u. 39. számú ház eladó. Értekezni dr Szabó ügyvédnél, Piac-utca 68. 208

ELADÓK Kétfalomal-u. 9. és Péterfia-u. 10. sz. házak. Értekezni 24 23 telefonon. 1883 v. v.

FOLDBÉRLET

Kiadó egy hold föld Boeska-kertben. Erdőkölödni Vilmos eszár-körút 48. 509

ELADÓ FÖLD

Tanyaföld, 28 hold búzatermő eladó. Balázs, Rákosi Jenő uca 5. 192

Ondódon 3 hold prima föld eladó. Papp ügyvéd, Iparkamara. 271

ELADÓ ALLATOK

Airdale-terrier nőstény nagytestű fiatal fajliszta kutya házőrzésre ki valóan alkalmas, eladó Domokos Lajos u. 6. sz. 1916

Mangalica malacok eladók. Honvédtemető u. 6. sz. 1953 v. v.

Nagytestű, fajliszta brenzpulykatojás darabja I. P. Saád Gyuláné állomány ellenőrzött pulykatenyésztésben. Aradványpuszta, Szabolcs megye. 1937

Eladó 5 darab faj puhi szürke és fekete. Kossuth-utca 22. Házmeztérnél. 543

Eladó 4 család méh, országos kaptárok, pergető, mézeskannák. — Péterfia 11. Házfelügyelő. 519

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: **IFJ. SZIGETHY GYULA** igazgató

Kiadja és nyomja a **TISZAVULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RESZVÉNYTÁRSASÁG**
Feladás nyomdavezető: **SZIGETHY KÁROLY**